

ОБЩИНА БРУСАРЦИ

3680 гр.БРУСАРЦИ, ул.,Георги Димитров“ № 85, тел. 09783 / 22-11, факс. 09783 / 29-11,
www.brusartsi.com, e-mail, brusartsi_adm@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ :

ПЕТЪР ДИМИТРОВ

ВрИД Кмет на Община Брусарци

ПЛАН

ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ В ОБЩИНА БРУСАРЦИ

БРУСАРЦИ
2019г.

СЪДЪРЖАНИЕ

стр.

Документи за съгласуване и приемане на плана	3
История на разпространение екземпляри от плана	4
История на направените промени в плана	6
Използвани съкращения	9
Раздел I. ВЪВЕДЕНИЕ	11
1.Цел на плана	
2.Описание на географския район	
3.Аудитория, за която е предназначен Общинския план за защита при бедствия	
4.Описание на структурата на Общ.ПЗБ	
5.Връзка между Общ.ПЗБ и другите планиращи документи, касаещи защитата при бедствия	
6.Процес на разработване, съгласуване и актуализиране на Общ.ПЗБ	
Раздел II. ПРОФИЛ НА РИСКА	
1.Цел и основни компоненти на раздел „Профил на риска“	
1.1Описание на природната, социалната и икономическата среда и инфраструктура в Община Брусарци	
1.2.Рискове характерни за общината и области на вредните последствия	
1.3.Качествен анализ на рисковете на територията на Община Брусарци	
1.4.Преценяване и приоритизиране на рисковете	
Раздел III. ПРЕВЕНЦИЯ	
1.Цел на раздел „Превенция“	
2.Основни компоненти на раздела	
2.1.Принципи и критерии за намаляване на риска от бедствия чрез превенция	
2.2.Мерки и дейности за превенция, с цел намаляване на рисковете, приоритизирани в раздел „Профил на риска“	
2.3.Източници на финансиране за изпълнение на мерките	
2.4.Връзка с Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия и планиращите документи.	
Раздел IV. ГОТОВНОСТ	
1.Цели и основни компоненти на раздел „Готовност“	
1.1.Цел на раздела	
1.2.Основни компоненти	
1.2.1.Текущи нива на готовност на съставните части на ЕСС и готовността на населението, въз основа на получените резултати за „Готовност“ в раздел II „Профил на риска“	
1.2.2. Проблеми, които възникват от текущите нива на готовност, свързани със спецификата на района на действие на Общ.СНРБ	

1.2.3.Мерки за готовност, свързани с поддържането и подобряването на готовността, включващи планиране, обучение и тренировки	
1.2.4.Описание на методите и средствата, необходими за изпълнение на мерките	
1.2.5.Задължения подпомагащи планирането на готовността	
1.2.6.Дейности свързани с готовността	
Раздел V. РЕАГИРАНЕ	
1.Цел на раздел „Реагиране“	
2.Основни компоненти на раздела	
2.1.Управление при бедствия. Обявяване на бедствено положение	
2.2.Принципи за реагиране в района на действие на Общ.СНРБ	
2.3.Идентифицирани в практиката проблеми при реагиране, целящи подобряване на организацията	
2.4.Описание на ролите, функциите и отговорностите при реагиране	
2.5.Средства и ресурси, необходими за изпълнение на дейностите	
2.6.Ред за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване	
Раздел VI. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ	
1.Цел на раздела	
2.Основни компоненти	
2.1.Оценки на първоначалните нужди и щетите	
2.2.Организация на дейностите по възстановяване и подпомагане	
2.3.Функции и отговорности при възстановяване и подпомагане	
2.4.Финансово осигуряване	
Раздел VII. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА	
1. Цел и основни компоненти на раздел „Мониторинг и оценка“	
1.1.Цел	
1.2.Основни компоненти на раздела	
1.2.1.Принципи и критерии за мониторинг и оценка на Общ.ПЗБ	
1.2.2.Процес за мониторинг и оценка на Общ.ПЗБ за изпълнението на функциите, дейностите и задачите, възложени с него	
1.2.3.Процес за актуализация и преразглеждане на Общ.ПЗБ, включително за поддържане на актуални процедури и списъци с ресурси	
Раздел VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ	
ИЗПОЛЗВАНИ ДОКУМЕНТИ	

ДОКУМЕНТИ ЗА СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ПЛАНА

1. Препис – извлечение от Решение № по протокол № от година от заседание на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия.

2. Препис – извлечение от Решение № по протокол № от година от заседание на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия

3. Заповед на Кмета на Община Брусарци № от година за определяне на поименният състав на работната група за актуализация на Общинския план за защита при бедствия.

4. Препис – извлечение от Решение № по протокол № от 2019г. от заседание на Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия.

5. Препис извлечение по протокол № от 2019 година от заседание на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия.

6. Копие от Решение на Общински съвет – Брусарци № от 2019г. за приемане на Общинския план за защита при бедствия на Община Брусарци.

ИСТОРИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИТЕ ЕКЗЕМПЛЯРИ ОТ ПЛАНА

ПРЕДОСТАВЕНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ:

Екземпляр №	Организация/структура	Представител	Подпис
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АД – Акционерно дружество
АЕЦ – Атомна електроцентрала
АЯР – Агенция за ядрено регулиране
БВП – Брутен вътрешен продукт
БДДР – Басейнова дирекция „Дунавски район“
БЧК – Български червен кръст
ВЕЦ – Водоелектроцентрала
ВиК – Водоснабдяване и канализация
ГДПБЗН – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“
ДФ – Доброволно формирование
ЕАД – Еднолично акционерно дружество
ЕЕНСП – Единен европейски номер за спешни повиквания
ЕООД – Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕСС – Единна спасителна система
ЕТ – Едноличен търговец
ЗБИЯЕ – Закон за безопасно използване на ядрената енергия
ЗЗБ – Закон за защита при бедствия
ЗИДЗЗБ – Закон за изменение и допълнение на закона за защита при бедствия
ЗООС – Закон за опазване на околната среда
ЗУТ – Закон за устройство на територията
ИЙЛ – Източници на йонизиращи лъчения
ИСЗ – Индивидуални средства за защита
МКВП – Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане
МО – Министерство на отбраната
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МПС – Моторно превозно средство
МС – Министерски съвет
МТО – Материално техническо осигуряване
МШК – Медведев – Шпонхойер – Карник
НИМХ – Национален институт по метеорология и хидрология
НКЖИ – Национална компания железопътна инфраструктура
НСИ – Национален статистически институт
НСНРБ – Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия
НСРПО – Национална система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия
ОА – Общинска администрация
ОДБХ – Областна дирекция по безопасност на храните
ОДМВР – Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи
ОДСП – Областна дирекция „Социално подпомагане“
ООД – Дружество с ограничена отговорност
ОПЗБ – Областен план за защита при бедствия
Общ.ПЗБ – Общински план за защита при бедствия
ОПУ – Областно пътно управление

ОСЗ – Областна служба по земеделие
ОСНРБ – Областен съвет за намаляване на риска от бедствия
Общ.СНРБ – Общински съвет за намаляване на риска от бедствия
ОЦ – Оперативен център
ПЗБ – План за защита при бедствия
ПБЗН – Пожарна безопасност и защита на населението
РДГ – Регионална дирекция по горите
РДПБЗН – Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“
РЗИ – Регионална здравна инспекция
РИОСВ – Регионална инспекция по околна среда и водите
РО – Ръководител на операциите
РПМ – Републиканска пътна мрежа
РУО – Регионално управление на образованието
РЦСМП – Регионален център за спешна медицинска помощ
СМП – Спешна медицинска помощ
СНРБ – Съвет за намаляване на риска от бедствия
СОП – Стандартна оперативна процедура
УКВ – Ултракъси вълни
УПБЗН – Участък „Пожарна безопасност и защита на населението“
ХС – Хлораторна станция
ЦСМП – Център за спешна медицинска помощ
Ч – Официално време в Република България, в което е възникнала криза, бедствие или извънредна ситуация, изискваща въвеждане на настоящия план
ЮЛ – Юридическо лице

НОРМАТИВНА УРЕДБА:

- **Конституция** на Република България
- **ЗАКОН** за защита при бедствия
- **ЗАКОН** за администрацията
- **ЗАКОН** за местното самоуправление и местната администрация
- **ЗАКОН** за отбраната и въоръжените сили на Република България
- **ЗАКОН** за опазване на околната среда
- **ЗАКОН** за безопасно използване на ядрената енергия
- **ЗАКОН** за водите
- **ЗАКОН** за здравето
- **ЗАКОН** за здравословни и безопасни условия на труд
- **Инструкция №1/16.07.2007 г.** за реда за осъществяване на оперативна защита при наводнения, ДВ бр.62 от 31.07.2007 г.
- **Инструкция №2/18.07.2007 г.** за реда за осъществяване на операции по издирване и спасяване от ГД “НС “ГЗ”, ДВ бр.62 от 31.07.2007 г.
- **Инструкция №3/18.07.2007 г.** за реда за осъществяване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при бедствия, ДВ бр.62 от 31.07.2007 г.
- **Инструкция №4/17.12.2007 г.** за водене на регистрите на доброволните формирования за защита при бедствия и на преподавателите за обучение на доброволци в ГД „ПБЗН” МВР;
- **Правилник** за организацията и дейността на междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет, ПМС №58 от 06.04.2010 г.
- **Наредба** за реда за създаване на доброволни формирования на територията на населените места и общините за подпомагане на органите на ГД “Пожарна безопасност и защита на населението” на МВР, ДВ бр.100 от 14.11. 2003 г.
- **Наредба № Н-2/03.05.2007 г.** за регистриране на доброволните формирования за защита при бедствия и преподавателите за обучение на доброволци;
- **Наредба № 28/03.10.2006 г.** за условията и реда за медицинско осигуряване и здравни норми за защита на лицата в случай на радиационна авария, МЗ, ДВ. бр.84 от 17.10.2006г.

ЛЕГАЛНИ ДЕФИНИЦИИ В БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

- **Бедствие** е значително нарушаване на нормалното функциониране на обществото, предизвикано от природни явления и/или от човешка дейност и водещо до негативни последици за живота или здравето на населението, имуществото, икономиката и за околната среда, предотвратяването, овладяването и преодоляването на което надхвърля капацитета на системата за обслужване на обичайните дейности по защита на обществото.
- **"Природни явления"** са явления с геологичен (геофизичен, геоложки), хидрометеорологичен и биологичен произход, като земетресения, наводнения, движения на маси (свлачища, потоци от отломки, лавини), бури, градушки, големи снежни натрупвания, замръзвания, суши, горски пожари, масови заболявания от епидемичен и епизоотичен характер, нашествия на вредители и други подобни, причинени от природни сили.
- **"Инцидент"** е непредвидимо или трудно прогнозируемо, ограничено по време и пространство действие, с висока интензивност на сили или вследствие на човешка дейност, застрашаващо живота или здравето на хора, имуществото или околната среда.
- **"Авария"** е инцидент от голям мащаб, включващ пътища, магистрали и въздушен трафик, пожар, разрушаване на хидротехнически съоръжения, инциденти, причинени от дейности в морето, ядрени инциденти и други екологични и промишлени аварии, причинени от дейности или действия на човека.
- **"Промислена авария"** е внезапна технологична повреда на машини, съоръжения и агрегати или извършване на дейности с рискови вещества и материали в производството, обработката, използването, съхраняването, натоварването, транспорта или продажбата, когато това води до опасност за живота или здравето на хора, животни, имущество или околната среда.
- **"Зона на бедствието"** е територията, засегната от бедствие.
- **"Неизбежно необходим обем и продължителност"** са тези, при които в минимална степен, за минимален период от време се засягат правата по чл. 52, за да се позволи предприемането на необходимите мерки за защита при бедствия.
- **"Опасност"** е природно явление или събитие, причинено от човешката дейност, което може да причини вредни последици за населението и имуществото му, околната среда, икономиката и културните и материалните ценности.
- **"Уязвимост"** е показател за степента на податливост на дадена територия или обект на различните опасности.
- **"Риск"** е вероятност от възникване на вредни последици за населението и имуществото му, икономиката и околната среда в резултат на опасността и уязвимостта за дадена територия/обект.

- **"Анализ и оценка на риска"** е определяне същността и размера на риска като функция на опасността, уязвимостта и вероятността.
- **"Критична инфраструктура"** е система или части от нея, които са от основно значение за поддържането на жизненоважни обществени функции, здравето, безопасността, сигурността, икономическото или социалното благосъстояние на населението и чието нарушаване или унищожаване би имало значителни негативни последици за Република България в резултат на невъзможността да се запазят тези функции.
- **"Европейска критична инфраструктура"** е критична инфраструктура, разположена на територията на Република България, чието повреждане или разрушаване би довело до негативни последици за поне две държави - членки на Европейския съюз. При оценката на негативните последици се прилагат критерии - брой загинали или ранени, икономически и социални последици, като се отчита и влиянието на повреждане или разрушаване на тази критична инфраструктура върху други видове инфраструктури.
- **"Информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури"** е всеки факт относно дадена критична инфраструктура, който, ако бъде оповестен и разкрит, може да бъде използван за планиране и/или за извършване на действия с цел причиняване на повреди или унищожаване на обекти, елементи или инсталации от критичната инфраструктура.
- **"Защита"** е съвкупност от дейности, целящи гарантиране на нормалното функциониране, непрекъснатостта и целостта на критичните инфраструктури с цел възпиране, намаляване, смекчаване или неутрализиране на заплахите, рисковете или уязвимостта им.
- **"Собственици/ оператори на европейски критични инфраструктури"** са физически лица, юридически лица или организации, които отговарят за инвестирането или за нормалното функциониране, непрекъснатостта и целостта на определена система или част от нея, означена като ЕКИ
- **"Евакуация"** е организирано извеждане на хора и животни от застрашени райони и настаняването и осигуряването им в безопасни места.
- **"Разсредоточаване"** е организирано изнасяне на културни и материални ценности от застрашени райони и преместването и опазването им в безопасни места.

РАЗДЕЛ I

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Цел на плана

Общата цел на настоящия План за защита при бедствия (ПЗБ) е насочена към предоставянето на възможност за ефикасно и ефективно управление на опасностите и рисковете, което изисква координиран подход. ПЗБ определя стратегическата насока в съответствие с Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия (НСНРБ), осигурявайки рамката за непрекъснато подобряване на защитата при бедствия.

ПЗБ има следните цели:

1.1. Осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от бедствия чрез партньорство и по-добра координация. Укрепване на връзките и взаимодействието между институциите, ведомствата, организациите и др. участващи в защитата при бедствия на територията на общината.

1.2. Намаляване на рисковете от природни и причинени от човека опасности по разходо-ефективен начин.

1.3. Свеждане до минимум неблагоприятното въздействие на опасностите върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природна среда. Демонстриране на ангажираност на компетентните местни власти, териториалната администрация и териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт, службите за спешно реагиране, доставчиците на основни стоки/услуги, юридически лица, включително юридически лица с нестопанска цел, и други, имащи отношение към намаляването на риска от бедствия на територията на Община Брусарци, за постигане на по-ефективна защита при бедствия.

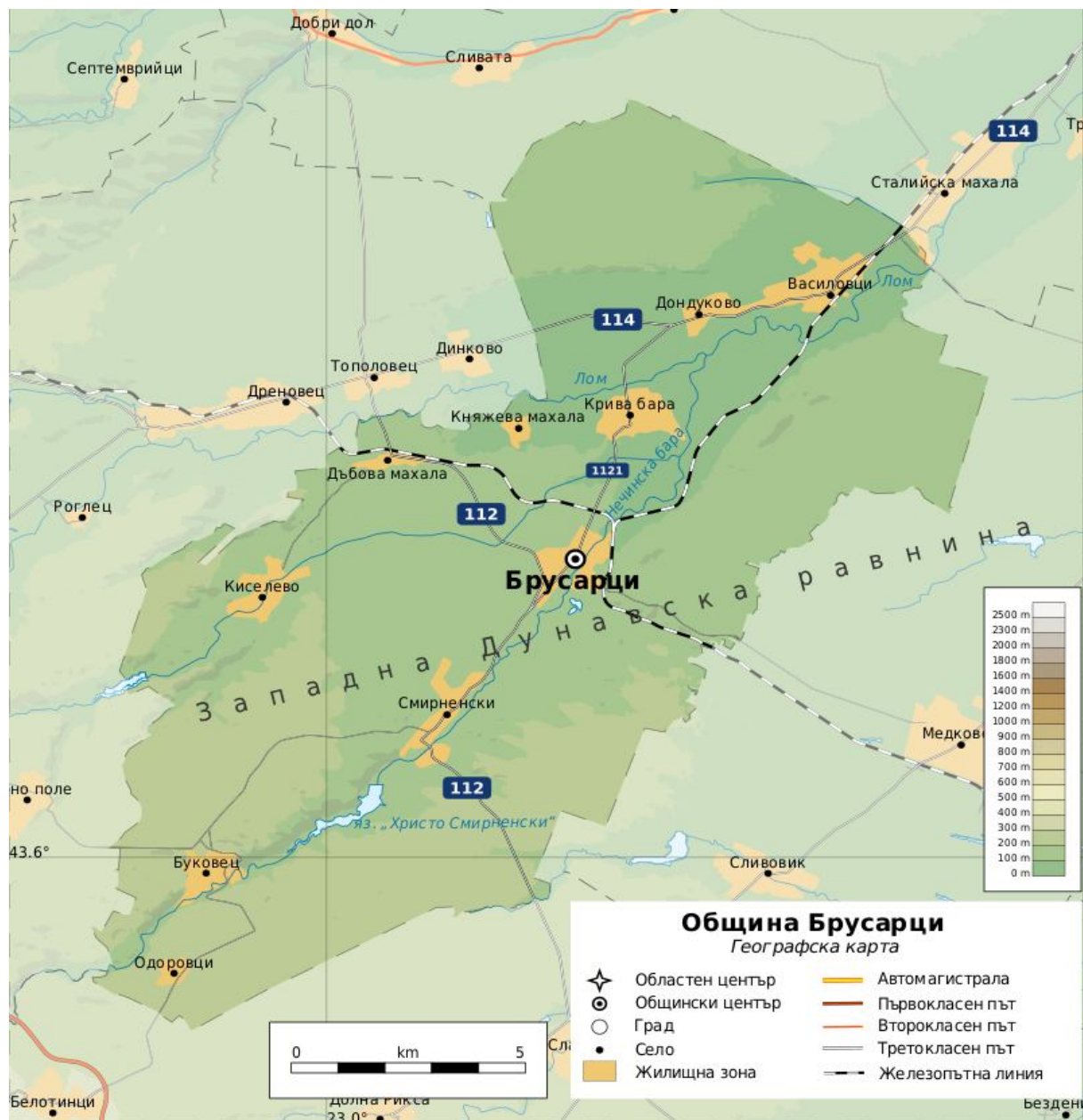
1.4. Създаване на способности за реагиране и възстановяване от природни и технологични бедствия. Насърчаване на съвместното планиране и действия за защита при бедствия между отделните институции/ведомства и общности.

2. Описание на географския район.

Община Брусарци е разположена в северозападната част на Република България и граничи с Общините Монтана, Лом, Медковец и Ружинци.

Географското положение на Общината създава добри условия за осъществяване на връзки с други Общини.

Пътища и железопътните линии свързват общината със гр. Лом (25 km), където се намира най-близкото пристанище на река Дунав. Областният център град Монтана е на 37 км., а Дунав мост 2 при град Видин е на 52 км.

Общата площ на община Брусарци $194,434 \text{ km}^2$ заема предпоследното 10-то място сред 11-те общините на областта, което съставлява 5,35% от територията на областта

Общата територия на Община Брусарци възлиза на 194 553дка. от които:

- фонд населени места - 10 523 дка.
- селскостопански фонд - 158 015дка.
- горски фонд - 20 972дка.
- транспортна инфраструктура – 1 312 дка.
- кариери – 211 дка.

Територията ѝ изцяло попада в пределите на Западната Дунавска равнина

Двете основни реки на общината са река Лом и десният ѝ приток река Нечинска бара. Река Лом протича от запад-югозапад на изток-североизток през северната половина на общината с част от долното си течение. Тя преминава последователно покрай селата Княжева махала, Крива бара, Дондуково и Василковци. При село Дондуково отдясно в нея се влива река Нечинска бара, на която е разположен общинския

център град Брусарци. Двете реки протичат в широки, но сравнително дълбоки долини спрямо околния терен.

Между селата Смирненски и Буковец, на река Нечинска бара е изграден големия язовир „Христо Смирненски“, водите който се използват основно за напояване на обширните обработваеми земи.

Водните площи на територията на Общината са 2711дка в т.ч.

- реки – 914дка.

- язовири, водоеми и канали – 1592дка.

- блата и мочурища – 214 дка.

- рибарници – 310дка.

Таблица 1.Площ и брой населени места в Община Брусарци

№	Населено място	Площ на землището в km ²	Брой жители
1	Брусарци	20,84	1107
2	Буковец	26,732	111
3	Василовци	35,649	1232
4	Дондуково	10,426	333
5	Дъбова махала	7,9	81
6	Киселево	19,754	148
7	Княжева махала	5,098	132
8	Крива бара	26,818	1049
9	Одоровци	6,805	4
10	Смирненски	34,412	353
	Общо за общината:	194,43	4550

3.Аудитория, за която е предназначен Общинския план за защита при бедствия (Общ.ПЗБ):

3.1.Членовете на областния и общинския съвет за намаляване на риска от бедствия;

3.2.Членовете на Общинския щаб за изпълнение на Общинския план за защита при бедствия;

3.3.Частите на Единната спасителна система;

3.4.Населението на Община Брусарци – информирание и запознаване с опасностите и рисковете, които ги застрашават.

4.Описание на структурата на Общ.ПЗБ

Общ.ПЗБ е разработен на основание и в изпълнение на чл.9, ал.1 и ал.3 от Закона за защита при бедствия и при спазване на изискванията на издадените от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерски съвет „Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия“.

Планът е разработен с обхват и съдържание съгласно представената в т. 4.1. структура.

Плановете за конкретни специфични опасности (за наводнение, земетресение, ядрена или радиационна авария по чл.9, ал.2 от ЗЗБ и други помощни планове са изготвени като отделни части към ПЗБ в раздел ПРИЛОЖЕНИЯ.

4.1. Структура и съдържание на Общинския план за защита при бедствия:

- ▶ Заглавна страница
- ▶ Съдържание
- ▶ Документи за съгласуване и приемане на плана
- ▶ История на разпространените екземпляри от плана
- ▶ История на направените промени в плана
- ▶ Раздел I. Въведение
- ▶ Раздел II. Профил на риска
- ▶ Раздел III. Превенция
- ▶ Раздел IV. Готовност
- ▶ Раздел V. Реагиране
- ▶ Раздел VI. Възстановяване и подпомагане
- ▶ Раздел VII. Мониторинг и оценка
- ▶ Раздел VIII. Приложения

5. Връзка между Общ.ПЗБ и другите планиращи документи, касаещи защитата при бедствия.

За изпълнение на целите на Националната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с настоящия план се разработва Общинска програма за намаляване на риска от бедствия.

За изпълнение на целите на областната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с общинските планове за защита при бедствия, се разработват общински програми за намаляване на риска от бедствия.

Областният ПЗБ включва изпълнение на задачите, произтичащи от националния ПЗБ, а общинските планове – изпълнение на задачите, произтичащи от областния ПЗБ.

Общинският ПЗБ е свързан с плана за защита при бедствия на област Монтана.

Органите на централната изпълнителна власт и съставните части на единната спасителна система разработват планове за защита при бедствия за изпълнение на задачите, произтичащи от Националния план за защита при бедствия и плановете на областно и общинско ниво.

Разработването на планове за защита при бедствия и програми за намаляване на риска от бедствия, и осигуряването на свързаност между тях ще позволи изпълнението на целите на Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия.

6. Процес на разработване, съгласуване и актуализиране на Общ.ПЗБ.

Общ.ПЗБ се разработва, съгласува и приема по реда на ЗЗБ (чл.9, ал.10 и ал.11 на ЗЗБ).

Общинският план за защита при бедствия се разработва от съвета по чл.65а, ал.1 на ЗЗБ. Планът се приема на сесия на Общинския съвет – Брусарци, след съгласуване със съвета по чл.64а, ал. на Закона за защита при бедствия.

Със Заповед № РД-02-09-113/14.06.2018г. на Кмета на Община Брусарци е определена работна група за разработване на Общ.ПЗБ.

Планът за защита при бедствия се преразглежда и актуализира най-малко веднъж на 5 години, след всяко въвеждане, както и при промяна на нормативната уредба, свързана с изпълнението му (чл.9, ал.14 от ЗЗБ).

Предвидена законова възможност за преразглеждане на Общ.ПЗБ по всяко време от Общ.СНРБ (чл.9, ал.16 от ЗЗБ), като и при необходимост могат да бъдат изменени, допълнени, отменени или заменени по съответния ред.

Прегледът на Общ.ПЗБ може и да не доведе до изменение, допълнение, отмяна или замяна на плана.

Раздел II. ПРОФИЛ НА РИСКА

В този раздел са описани и анализирани рисковете, свързани с опасностите, като се определят приоритети за управление на риска, свързани с региона – Община Брусарци.

1.Цел и основни компоненти на раздел „Профил на риска“

Целта на раздела е да характеризира средата на риска и да предостави основа за приоритизиране на ресурсите и усилията в планирането на защитата при бедствия, основано на управлението на риска.

Основни компоненти на раздела са:

1.1.Описание на природната, социалната и икономическата среда и инфраструктура в Община Брусарци

1.1.1.Природна среда.

1.1.1.1.География.

Община Брусарци е разположена в Северозападната част на Република България в западната част на Дунавската хълмиста равнина, по терасите на река Нечинска бара (десен приток на река Лом), при средна надморска височина 175 м. На изток от Брусарци се издига височината Поломски венец. Релефът на община Брусарци е равнинен и слабо хълмист.

Като цяло наклонът на терена е от югозапад на североизток, като най-високата ѝ точка от 259 m н.в. се намира в крайния югозапад, югоизточно от село Одоровци, а най-ниската точка – 64 m н.в., в крайния североизток, в коритото на река Лом.

1.1.1.2. Климат

Според географското си положение Община Брусарци попада в западната част на Северния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина, където климатът е с най-ярка изразена континенталност: студена зима с минимална сума на валежите и горещо лято с максимална сума на валежите, като разликата между летните и зимните валежи е 15-20% от годишните им количества.

От своя страна Северният климатичен район влиза в състава на Умерено континенталната климатична подобласт на Европейско - континенталната климатична област.

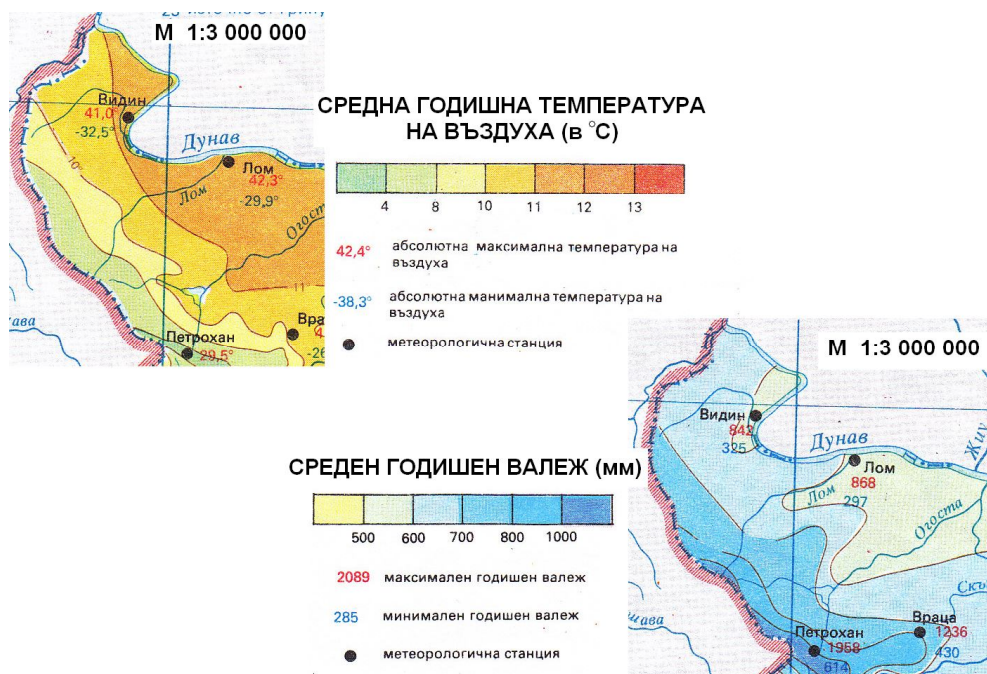
1.1.1.2.1. Средна температура на въздуха

Община Брусарци е разположена в климатичен пояс с умерено - континентален климат, отличаващ се със студена и сравнително продължителна зима, горещо лято и максимум на валежите през месец юни.

Температурата на въздуха се обуславя от една страна от радиационния и топлинен баланс и влиянието на въздушни маси с различни термични свойства, а от друга от влиянието на релефа и близостта до водни басейни.

Средногодишната температура на общината е между 10о и 14оС, зимата е студена със средна температура -2,0о С.

Най-високите средномесечни температури са характерни за месеците юли-август. Те са в порядъка 21 – 24оС.

1.1.1.2.2. Валежи

Главните фактори, които определят образуването, количеството и режима на валежите са атмосферната циркулация, влиянието на постилащата повърхнина и вертикалното и хоризонтално разчленение.

Средногодишните валежи на 30-40 км на юг от р. Дунав, средногодишната сума е 500-550 мм.

Община Брусарци се характеризира с умерено-континентален валежен режим. Той се характеризира с максимум на валежите през май-юни и минимум през февруари.

В общината ежегодно се формира снежна покривка. Тя е непостоянна и показва значителни изменения в хоризонтална и вертикална посока. Снежната покривка се задържа в периода декември-март, Изолирани валежи от сняг могат да се проявят и през други периоди от годината /ноември, април и др./. В нашия район почти не се формира трайна снежна покривка. Поради честите преходи на температурата на въздуха над 0о С, тя се стопява неколkokратно.

1.1.1.2.3. Влажност на въздуха

Влажността на въздуха зависи от преобладаващият атмосферен пренос, от вида, температурата и влажността на почвата, от условията на изпарение и др.

Абсолютната влажност се характеризира с ясно изразен годишен ход, определен от хода на температурата на въздуха. Най-ниски са стойностите и през месец януари, като за извън-планинските райони те са 4,5 - 6,5 102 Pa.

Относителната влажност е с минимални стойности през месеците юли-август/ 55-77% /.

Максимални стойности относителната влажност достига през декември - над 80%.

Дефицитът на влажността се характеризира с най-ниски стойности през зимата /0,3-2.102 Pa/, а най-високи през лятото /6-13.102 Pa/.

1.1.1.2.4. Ветрове

Ветровете, които духат в нашия край, включително и в територията на землището на община Брусарци, се наричат: Горняк – от запад към изток, който разкарва облаците и чисти небето; Долняк – от изток към запад, който докарва облаци; Южен вятър, Лодос или Бял вятър – от юг към север, който докарва дъжд лятно време, а зимно, ако има сняг, топи го и докарва нов сняг; Северен вятър – от север към юг; Кошава – югоизточен вятър, който лятно време докарва дъжд и прохлада, а зиме – студ и сняг с виелици; Козица – североизточен вятър, който обикновено духа през зимата, донасяйки голям студ и мраз. Много рядко Козицата може да духа и през лятото. Според силата си, с която духат, ветровете се наричат: Полибник – много тих вятър, който подухва само вечер през пролетта и лятото и поохладява времето; Сприя – силен вятър, който причинява опустошения и Вихрушка – също силен вятър, който причинява големи опустошения.

1.1.1.2.5. Опасни метеорологични явления.

Община Брусарци попада в западната част на Северния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина, където климатът е с най-ярка изразена континенталност и в нея се случват следните опасни метеорологични явления:

► **Силен вятър** - на територията на общината периодично възникват силни бури. Често те се предизвикват от така наречения “фьон”, който представлява низходящ вятър, духащ от към планината, който повишава температурата и понижава влажността на въздуха. Ветрове с подобни свойства засягат населените места и общините разположени в планинската и полупланинска част на областта. Скоростта на фьоновите ветрове се колебае най-често между 10 и 20 м/сек, но понякога достигат и над 20 м/сек. При фьонов вятър през зимата е възможно рязко изменение на времето, най-често силно затопляне, което води до интензивно снеготопене и от там до наводнение, рязко изсушаване на повърхностния почвен слой и преждевременно развитие на отделни земеделски култури. Голямата скорост на вятъра предизвиква също така повреждане /разрушаване/ покривите на сградите, прекъсване на електропроводи и др., вследствие на което се получават големи материални щети, а понякога човешки жертви.

► **Суховец** – метеорологичното явление характерно с голяма сухост на въздуха под 50%. Тези условия на относително горещ и беден на влага въздух, съпроводен със засилен вятър, водят до бързо изсушаване на почвата и се отразява върху развитието на земеделските култури. Влажността на въздуха достига в обедните часове до 10-15%.

► **Градушка** – по правила на територията на общината градушка пада през топлата част на годината в следобедните до по-късните вечерни часове. Облачността има голямо вертикално развитие при градообразуващите процеси придобива оловно сив цвят и при приближаване се чува специфичен шум. Това опасно метеорологично явление се случва по-рядко в преходните сезони на годината при среща на студени и топли въздушни маси.

Разпределението на гръмотевичните бури зависи, както от общите метеорологични условия, така и от локалните теренни форми:

- Пространственото разпределение на градушките е най-характерно за община Брусарци при студени фронтове от северозапад.

- При вътрешно масови случаи градушките започват и са най-характерни за планинските райони;

► **Проливен валеж** – падат за кратко време от няколко минути до час за това се наричат още „краткотрайни“ - Те се опасни, защото за кратко време падат значителни количества, често надминаващи месечната норма и създават бедствена обстановка за дадения район или място.

► **Обледяващи явления** – поледици, скреж и мокър сняг. Тези явления са характерни за студената част от годината и се образуват при температури около и под нулата. Те създават затруднения по пътищата и предизвикват повреди на ел. мрежата.

► **Гръмотевични бури** – те съпровождат мощната купесто-дъждовна облачност. Нанасят щети на енергийните обекти и на живите същества. Появяват се най-често през лятото, но не са изключения през преходните сезони при среща на студени и топли въздушни маси, когато атмосферата се презарежда с електричество.

► **Мъгли** – особено опасна е силната мъгла с хоризонтална видимост от 50-100м., когато тя причинява големи затруднения по пътищата и всички работи на открито. За общината това явление е

характерно през късните есенни дни, когато въздухът е наситен максимално с водни капки, но се случва и през зимата и ранната пролет при антициклонално време, когато студен и влажен въздух се задържа продължително време над даден район.

► **Екстремните стойности на температурите** - с глобалната промяна на климата през новото хилядолетие екстремните температури са все по често явление.

1.1.1.3. Води и водни ресурси

Водните площи на територията на Общината са 3 030 дка. Разпределени по следния начин.

- реки – 914 дка.
- язовири, водоеми и канали – 1 592 дка.
- рибарници – 310 дка.
- блата и мочурища – 214 дка.

През територията на община Брусарци протича река Лом. Нейният основен приток е река Нечинска бара, в която се влива река Киселевска бара.

Река Лом извира от главното старопланинско било в землището на село Горни Лом. Образува се от множество по-малки притоци, като за начало са приети изворите на река Бърза в подножието на връх Миджур - най-високият в Чипровска планина, Западна Стара планина. Тези рекички имат планински характер, много стръмни наклони на речното корито и големи скорости на течението. От Ружинци на североизток долината ѝ има асиметрични брегове с добре развити тераси отляво на речното легло и стръмни десни склонове. Бреговете на реката в този участък са много ниски и при проливни дъждове или пък интензивно снеготопене водите ѝ излизат извън коритото и причиняват наводнения. Дъното на реката в по-голямата си част е покрито с чакъл. При малки водни количества същите текат ту към единия, ту към другия бряг. Понякога след наводнение течението на реката е в средата на коритото. Водосборната област на реката е обезлесена и заета от обработваеми площи. Този си характер реката запазва до вливането ѝ в Дунав на 742-ри km, в град Лом, на 28 m н.в. Устието е известно под името „Лимана“.

Река Нечинска бара извира от северните склонове на Широка планина в Предбалкана, на 476 m н.в. под името Гюргичка бара. До язовир „Гюргич“ тече на север в дълбока и залесена долина. От село Гюргич продължава в североизточна посока и преди шосето Монтана – Видин в нея отдясно се влива река Карачица и се образува същинската река Нечинска бара. Влива се отдясно в река Лом на 77 m н.в. в близост до село Дондуково.

Площта на водосборният басейн на река Нечинска бара е 222 km², което представлява 17,9% от водосборния басейн на река Лом. Водният отток е сравнително постоянен. В горното си течение водосборната област на река Нечинска бара се характеризира с голям наклон и малък процент на обработваемите земи, което обуславя и бързото формиране на „високи води“ при дъждове с голяма интензивност.

Река Киселевска бара е най малката река в общината, ляв приток на река Нечинска. Тя извира от склоновете на Западна стара планина и се влива в река Нечинска между гр.Брусарци и с.Крива бара. Реката е със непостоянен воден отток и често през лентите месеци пресъхва. На реката е изграден язовир „Киселево“ с.Киселево.

На територията на Община Брусарци има изградени три язовира, два от които общинска собственост - Язовир с.Киселево, общ.Брусарци – 1 600 000 м³ и Язовир “Липена” с.Василовци, община Брусарци – 105 000 м³. Най големият язовир в общината е Язовир с.Смирненски, общ.Брусарци – 8 500 000 м³ е собственост на „Напоителни системи“.

1.1.1.4.Околна Среда.

1.1.1.4.1.Въздух

На територията на Община Брусарци не функционира местна система за мониторинг на въздуха.

В Община Брусарци постъпването на емисии от вредни вещества в атмосферата се формира от:битово и административно отопление, от транспорта, селскостопански дейности и дейности върху открити площи с насипни материали (кариери, депа, сметища, строителни площадки и др.), производствени фирми – няма, като най-голям дял се пада на битовите отоплителни източници.

При изгарянето на масово употребяваните в домакинствата твърди горива, емисиите са с ниска височина и ниска емисионна температура. При неблагоприятни метеорологични условия и затруднена дифузия на замърсителите може да се стигне до високи приземни концентрации на вредни вещества в близост до източниците. Това важи особено за емисиите на прах (ФПЧ₁₀) и SO₂ от изгарянето на въглища и емисиите на (ФПЧ₁₀) от изгарянето на дърва, които са широко разпространени твърди горива в общината.

На територията на Община Брусарци на този етап промишлени източници на замърсяване няма или са незначителни.

По данни на РИОСВ – Монтана няма наложени санкции за замърсяване на атмосферния въздух.

1.1.1.4.2. Води

Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсяване на водите, от които идват и съответните проблеми са: земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземните води. Замърсителите, предимно от органичен произход, се разграждат по въздействието на естествени самопречистващи процеси до определена степен, но някои вещества изобщо не могат да бъдат разградени от естествените процеси, което налага тяхното отстраняване или намаляване до допустими за околната среда граници.

1.1.1.5. Почви

В екологично териториално отношение землището на община Брусарци спада към Северозападния Агротехпарк, който е формиран от административните области Видин, Враца и Монтана. В този Агротехпарк са концентрирани 11% от площите със земеделско предназначение и 10,7% от използваната земеделска площ в страната” .

Според „Почвено-географско райониране на България” землището на община Брусарци спада към Кулско-Брусарски почвено-географски район на Западната крайдунавска провинция. В Брусарското землище се срещат следните видове почви: Оподзолени черноземи; Тъмносиви горски; Сиви горски почви; Алувиално-ливадни; Пясъци и чакъли; Оврази и дерета със силно и напълно ерозирани почви.

Почвената покривка е представена предимно от излужени черноземи и алувиално-ливадни почви, които са формирани главно върху плиоценски и кватернерни отложения. На отделни места се срещат малки площи тъмносиви, сиви горски и алувиално-ливадни почви.

Равнинният характер на релефа, естественото плодородие на почвата и възможностите за механизирана обработка са предпоставка за развитието на растениевъдство, главно в отглеждането на зърнено – хлебни, зърнено – фуражни и технически култури, лозя и овощни градини.

1.1.1.6. Полезни изкопаеми.

В Община Брусарци рудни полезни изкопаеми няма. От нерудните полезни изкопаеми в гр.Брусарци и с.Смирненски са намират находища на кварцови пясъци, които се експлоатират и се използват за строителен материал. На изток от Брусарци има кариера за добив на глина, която от години не се експлоатира, но предлага възможности за привличане на инвестиции в керамичното производство. С добри качества за строителство е добива на пясък и чакъл от река Лом.

1.1.1.7. Геоложки строеж.

Районът на общината се намира в Равнино-хълмистият релеф на Западната Дунавска равнина, който е изграден от неогенни седименти, които са представени от сарматски шуплести варовици, варовити пясъчници, пясъци и глини, върху които се установява наличието на плиоценски глини, пясъци и песъчливи глини. Тези различни по фацис плиоценски седименти в басейна на река Лом се съпровождат със силно овлажнени лигнитни въглищни пластове. Целият този седиментен комплекс на плиоцена заедно с лежащите отдолу и разкливащи се на юг и на запад сарматски седименти показват видимо потъване на изток-североизток. Тези тектонски особености на Западната Дунавска равнина са отражение на нейното геоструктурно развитие в обсега на Ломската депресия. Върху този различен по възраст и литология седиментен субстрат се проследява нееднаквата по мощност плейстоценска льосова и льосовидна покривка.

1.2. Описание на рисковете характерни за общината и области на вредните последствия.

За целите на оценката на риска са дефинирани четири области на вредните последствия:

► Социални последствия – последствия за хората и прекъсване на нормалната социална функция – потенциалният брой на загиналите, на сериозно пострадалите или заболелите, както и броят на непосредствено засегнатите хора – евакуирани/преместени и временно настанени лица;

► Последствия за инфраструктурата – поражения на сгради, съоръжения, прекъсване на доставките на основни стоки/услуги;

► Икономически загуби – общите загуби в лева за всички категории, включително разходите за лечение, разходи за незабавни или дългосрочни мерки за възстановяване, разходите от прекъсване на икономическата дейност, косвени социални разходи и други преки и косвени разходи;

► Последствия за околната среда – въздействие върху географията на района с последствия за околната среда, релефа, природните ресурси – разходите за възстановяване на околната среда или щетите върху околната среда.

1.2.1. Списък с опасностите характерни за територията на общината:

1.2.1.1. Речни наводнения;

1.2.1.2. Скъсване на язовирна стена;

1.2.1.3. Земетресения;

1.2.1.4. Свлачища;

1.2.1.5. Срутища;

1.2.1.6. Ерозия;

1.2.1.7. Силни бури;

1.2.1.8. Градушки;

1.2.1.9. Снегонавявания;

1.2.1.10. Поледици;

1.2.1.11. Високи температури;

1.2.1.12. Продължителни суши;

1.2.1.13. Разлив на опасни вещества;

1.2.1.14. Големи транспортни произшествия;

► Автомобилен транспорт;

► Железопътен транспорт.

1.2.1.15. Горски пожари;

1.2.1.16. Пожари в земеделски територии;

1.2.1.17. Животинска епидемия;

1.2.1.18. Човешка пандемия;

1.2.1.19. Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ;

1.2.1.20. Прекъсване на доставките на основна стока/услуга.

1.2.2. Сценарии.

1.2.2.1. Сценарии за наводнение.

1.2.2.1.1. Сценарий за речно наводнение

Наводнения в общината могат да възникнат при обилни валежи и снеготопене по поречието на реките Нечинска и Киселевска бара, главно поради проблеми с язовирите намиращи по течението на реките и по рядко по поречието на река Лом.

Съгласно картите на районите с риск от наводнение за период от 1000 години, изготвени от Басейнова дирекция „Дунавски район“ гр.Плевен на територията на Община Брусарци е определен един район със нисък потенциален риск от наводнения:

► **участък от река Нечинска при гр.Брусарци**

При наводнение от р.Нечинска ще се залее част от гр.Брусарци. Поречието на реката преминава в рамките на населеното място и е с дължина около 4,3км. В заливната зона попадат около 550 човека, в зоната на заливане попада участък от ж.п. линията Мездра – Видин, включително ж.п. гарата в града.

В резултат от проливни дъждове по разглеждания сценарий за възникване на наводнение е възможно възникване на следната обстановка:

- паника, наранявания и загинали хора;
- частични и слаби разрушения по сградния фонд;
- част от населението ще остане без подслон, нуждаещо се от настаняване и осигуряване на средства за живеене;
- нарушаване на връзки на тръбопроводи за питейната вода;
- вероятни прекъсвания на електро енергията на засегнатите райони;
- засегната ще бъде ж.п. гара Брусарци, което ще затрудни движението на влаковете до гр.Видин и гр.Лом;
- прекъсване на транспортната инфраструктура, поради пропадане, срутване, отнасяне на земни маси от силата на водата;
- възможно е да се обяви карантинен период за цялата община или за засегнатите части от нея, за определено време, поради сложна хигиенно-епидемиологична обстановка.

При проливни дъждове могат да възникнат локални наводнения в населените места, вследствие на липса или на не добре изградени и поддържани отводнителни системи.

1.2.2.1.2.Сценарий за скъсване на язовирна стена.

При скъсване на язовирна стена на някой от язовирите е застрашено населението и инфраструктурата, попадащи в заливните зони, съгласно аварийните им планове.

В резултат от скъсването на стената на язовира по разглеждания сценарий е възможно възникване на следната обстановка:

- паника, наранявания и загинали хора;
- частични и слаби разрушения по сградния фонд;
- част от населението ще остане без подслон, нуждаещо се от настаняване и осигуряване на средства за живеене;
- нарушаване на връзки на тръбопроводи за питейната вода;
- вероятни прекъсвания на електро енергията на засегнатите райони;
- засегнати ще бъдат сгради, намиращи се в близост до коритата на реките, което ще усложни оказването на първа помощ и осигуряване на медицински услуги на пострадали хора;
- засегната ще бъде ж.п. гара Брусарци, което ще затрудни движението на влаковете до гр.Видин и гр.Лом;

► прекъсване на транспортната инфраструктура, поради пропадане, срутване, отнасяне на земни маси от силата на водата, скъсване на мостови съоръжения, което ще затрудни доставката на стоки и услуги;

► възможно е да се обяви карантинен период за цялата община или за засегнатите части от нея, за определено време, поради сложна хигиенно-епидемиологична обстановка.

На територията на Община Брусарци са изградени три язовира. Най големият е язовир „Смирненски“ с.Смирненски – собственик „Напоителни системи“ ЕАД – клон Мизия, и общинските язовири - язовир „Киселево“ с.Киселево и язовир „Липена“ с.Василовци.

Всички стени на язовирите изградени на територията на Община Брусарци са от „земнонасипен“ тип. Скъсването на този тип стени се случва при преминаването на водни количества през короната на стената и обрушване/извличане на „сухия откос“ на язовирната стена.

При скъсване на язовирна стена на:

- **Язовир „Смирненски“ – обем 8 500 00 куб.м., площта на язовира е 975 дка., дължина на язовирната стена 480м., височина на язовирната стена 28м.** – При необичайни, интензивни и продължителни валежи е възможно формиране на „висока върна“, за чието безаварийно провеждане облекчителните съоръжения на язовира не са оразмерени, т.е. втичащото се водно количество е по-голямо, превишава оттичащото се. На практика, облекчителните съоръжения не са оразмерени за това количество и не могат да го проведат – възниква опасност от преливане на язовира и през стената, което води до наводнение.

Разположението на яз. „Смирненски“ в средата на водосбора на Нечинска бара и релефните особености на терена (голям водосбор и стръмни склонове), правят много вероятно появата на висока вълна с превишаваща обезпеченост. Голяма вероятност от наводнения има и при тежка авария в друго съоръжение – над язовир „Смирненски“ е изграден язовир „Гюргич“, които може да провокира аварии и доведе до наводнения от язовир „Смирненски“.

Застрашени са с.Смирненски с население – 426 души, гр.Брусарци с население – 1107 души, с.Крива бара с население – 1065 души. По данни от старите планове от приливната вълна, повече или по-малко ще бъдат засегнати всички населени места по течението на река Нечинска и река Лом чак до с.Замфир, общ.Лом.

- **Язовир „Киселево“ – 1 600 000 куб.м., площта на язовира е 268,817дка., дължина на язовирната стена 275м., височина на язовирната стена 17,60м.** преливника е с оразмерително водно количество $Q_{\max}: 58 [m^3/s]$, основния изпускател е с оразмерително водно количество $Q_{\max}: 0,6 [m^3/s]$ - При необичайни, интензивни и продължителни валежи е възможно формиране на „висока върна“, за чието безаварийно провеждане облекчителните съоръжения на язовира не са оразмерени, т.е. втичащото се водно количество е по-голямо, превишава оттичащото се. На практика, облекчителните съоръжения не са оразмерени за това количество и не могат да го проведат – възниква опасност от преливане на язовира и през стената, което води до наводнение.

Разположението на яз. „Киселево“ в края на водосбора на Киселевска бара и релефните особености на терена (голям водосбор и стръмни склонове), правят много вероятно появата на висока вълна с превишаваща обезпеченост. Голяма вероятност от наводнения има и при тежка авария в друго съоръжение – над язовир „Киселево“ има разположени други ХТС, които могат да провокират аварии и доведат до наводнения от язовир „Киселево“.

При провеждане на необезпечени водни количества през съоръженията на язовира, повреди по съоръженията и стената, скъсване и др. е възможно да бъде наводнено с.Киселево с население – 156 души, Републикански път III -112, жп. линията Брусарци – Видин, земеделски земи, обекти от критичната инфраструктура. Заливната площ на язовира е 782 500 кв.м.

- Язовир „Липена“ с.Василовци – 105 000 хил.куб.м., площта на язовира е 13,41дка., дължина на язовирната стена 129м., височина на язовирната стена 8,7м., преливника е с оразмерително водно количество $Q_{max}: 25 [m^3/s]$, основния изпускател е с оразмерително водно количество $Q_{max}: 0,35 [m^3/s]$ – При необичайни, интензивни и продължителни валежи е възможно формиране на „висока върна“, за чието безаварийно провеждане облекчителните съоръжения на язовира не са оразмерени, т.е. втичащото се водно количество е по-голямо, превишава оттичащото се. На практика, облекчителните съоръжения не са оразмерени за това количество и не могат да го проведат – възниква опасност от преливане на язовира и през стената. Разположението на яз. „Липена“ и релефните особености на терена (малък водосбор и полегати склонове), правят малко вероятно появата на висока вълна с превишаваща обезпеченост, но не я изключват напълно при формиране на специфични хидроклиматични обстоятелства. При провеждане на необезпечени водни количества през съоръженията на язовира, повреди по съоръженията и стената, скъсване и др. е възможна опасност от разрушаване на стената, което може да доведе до заливане на земеделски земи, част от горски разсадник с.Крива бара и подкопаване на ж.п. линията Брусарци – Лом.

1.2.2.2.Сценарии за земетресение.

Земетресението е природно бедствие, което практически не може да бъде предвидено и предотвратено. Неговата продължителност не е голяма, но последствията са тежки.

Сеизмологичните изследвания безспорно доказват реално високо ниво на земетръсна опасност за страната. Науката дава предупреждение за опасност и оценява приблизително последствията от нея.

На територията на нашата страна най-опасните сеизмични зони са Кресненската, Пловдивската, Софийската, Горнооряховската и Шабленската. За недопускането на човешки жертви и тежки материални загуби държавните органи предприемат мерки, свързани с антисеизмичното строителство, спазване на строителните норми и създаване на готовност за адекватно реагиране за ликвидиране на последиците. Не трябва обаче да забравяме, че правилното поведение на всеки от нас може да бъде животоспасяващо.

Сеизмичната опасност представлява максималните очаквани земни движения за дадена точка /място/, в следствие на земетресение за даден период от време.

- Изразява се чрез максимално ускорение (скорост, преместване), макросеизмична интензивност и др.

- Зависи от разпределението на земетресенията около разглежданата точка, магнитудите и периодите на повторемост на земетресенията, конкретните инженерно-геоложки условия, затихването на земните движения с разстоянието.

- Природна даденост, която не може да бъде контролирана от човека.

- Представя се, чрез карти с очакваните сеизмични въздействия за различен период на повторемост (или годишна вероятност за случване).

Сеизмичният риск може да бъде управляван и намален чрез подобряване на устойчивото планиране.

Община Брусарци попада в Алпо-Хималайския сеизмичен пояс, а пряко - на Неготинска крайна (Видинска), в тази зона се включват най западните части на Мизийската платформа, Предбалканът и Южните Карпати – силно изтеглена на сръбска и румънска територия. Основната морфоструктура на българска територия е Ломската грабенова депресия. Източната граница на зоната се асоциира с долината на река Искър.

Северозападните части на България са една стабилна в сеизмично и тектонско отношение зона от Мизийската платформа. Зоната има слаба съвременна сеизмична активност на българска територия – най-слабата сеизмичност за територията на цялата страна, но известно микросеизмично влияние от към сръбската част на зоната, в близост до градовете Ниш и Неготин. На румънска и сръбска територия, зоната се намира на границата между Вардарската тектонска зона и Сръбско-Македонския масив. Територията на област Монтана и в частност Община Брусарци се характеризира със средна сеизмична активност. Тя попада в район до VII степен на сеизмична активност по XII степенната скалата на Медведев – Шпонхоер – Карник.

За последните 100 години в нашата сеизмична зона са станали 17 земетресения с магнитут по-голям от 4 и дълбочина до 10км.

В резултат на сеизмичното въздействие е възможно възникване на следната обстановка:

1. Част от сградния фонд ще получи пукнатини в мазилката, откъсване на малки късове от нея. Постройките от печени тухли, панелни сгради, постройки с носещи конструкции получават пропуквания в стените, пукнатини в комините и срутване на част от тях. Каменните и керпични постройки получават тежки повреди, като големи пропуквания на стените и срутване на комините.;

2. Възможен е незначителен брой човешки жертви. Част от населението ще остане без подслон.

3. Ще се получи изменение на дебита на изворите и кладенците, което ще доведе до затруднение снабдяването на населението с питейна вода;

4. Частично ще бъде засегната електропреносната и електроразпределителната мрежа и част от населените места ще останат без ел. енергия;

6. Възможно е възникване на пожарна обстановка вследствие скъсани електропроводници.

7. Ще бъде нарушено движението по автомобилните и железни пътища поради създаване на стресова и страхова психоза. Ще пострадат отделни пътните съоръжения /мостове, надлези, тунели и др./.

8. Ще бъде претоварена националната съобщителна система;

Въпросът за намаляването на сеизмичния риск включва няколко стъпки:

- Създаването на адекватни карти за сеизмичната опасност;
- Строителство съобразено със сеизмичната опасност, което ще доведе до намаляване на човешки и икономически загуби;
- Повишаване на готовността за посрещане на последиците от силни земетресения, тук се включват превантивните мерки, обучение на населението и др.;
- Активното взаимодействие между държавните и всички други ръководни органи.

Възможните въздействия върху съоръженията са:

1.2.2.2.1.2 Електропреносна и електроразпределителна мрежа.

При висока степен на интензивност на земетресението разпределителните ел.проводници се изключват от въведените релейни защиты.

По разпределителните ел.проводници „средно напрежение“ ще има скъсани превръзки и фазови проводници. По въздушните линии „ниско напрежение“ ще има масово скъсани проводници. По кабелните мрежи средно и ниско напрежение е възможно разтегляне и скъсване само при разместване на земни пластове. По трафопостовите е възможно частично разрушаване, счупване на изолатори, изгаряне и счупване на предпазители. Възможно е възникване на пожари вследствие на скъсани ел.проводни мрежи. Всичко това ще наруши електроподаването към населените места, обществени и промишлени с гради и ще предизвика затруднения в административни и стопански процес.

При прогнозирането на въздействието на земетресение върху съоръженията на „ЧЕЗ“ в община Брусарци следва да се има в предвид, че при проектирането на сградите и фундаментите до 1976г. не е залагана като строителна норма сеизмичната устойчивост, и това са:

- 70% от въздушните електропроводници средно напрежение;
- 64% от кабелните линии средно напрежение;
- 57% от трафопостовите;
- 70% от въздушните мрежи ниско напрежение;
- 3% от кабелните мрежи ниско напрежение.

При сравняване конструктивните чертежи на съоръженията, изпълнявани преди въвеждане на строителните норми за сеизмична устойчивост с тези проектирани след 1976г. особени разлики не се отчитат и от това следва заключението, че по-старите сгради и ел.проводници ще са устойчиви на земетресение с интензивност VII-ма степен по скалата на МШК.

Въпреки тези изводи при едно евентуално бъдещо земетресение количественото измерение на очакваните щети, ще е както следва:

- *Въздушни електропроводи средно напрежение* – очакват се между 15 и 20 повалени стълба, като от тях максимум 10% ще са стоманорешетъчни, а останалите стоманобетонни. По електропроводите освен съборените стълбове се очакват и множество скъсани превръзки и в по-малка степен скъсани проводници, броя на тези аварии няма да надвишава общо 40 – 60 повреди.

- *Кабелни електропроводи средно напрежение* – тук повредите ще са предимно от разместване на земните пластове, което може да доведе до скъсване на кабели. Очакваните поражения са минимални, поради принципа на полагане при което е заложено 10%-но увеличение на дължината на кабела в сравнение тази на изкопа. Очакваните повреди ще бъдат не повече от 3-4 бр., тъй като на много малко места в общината има такива кабели.

- *Трафопостове* – при земетресение не се очакват проблеми по мачтовите. Зиданите трафопостове от градски тип също са сравнително устойчиви на трусове. Най уязвими са тухлените трафопостове по селата и извън регулация, които са с височина 10 – 11м. и размери 3/3м. Очакваната бройка е не повече от 5 – 8 трафопоста за цялата община, като разрушенията в по-голямата си част ще са частични, но възпрепятстващи нормалната работа на съоръженията;

- *Въздушни мрежи ниско напрежение* – Прогноза: Между 20 и 30 паднали стълба или наклонени до степен да не могат да изпълняват функциите си. Скъсаните проводници, особено в селата с разпределителна мрежа, на която не е извършван основен ремонт ще са доста голям брой.

- *Кабелни мрежи ниско напрежение* – не се очакват значими повреди по тези съоръжения.

1.2.2.2.2. Водоснабдяване.

При VII-ма степен на сеизмична активност не се очаква получаване на деформации и нарушаване на водоснабдяването на населените места.

Каптажи

Възможни са:

- прекъсване на притока на вода в каптажа поради разместване на земните пластове;

- намаляване дебита на каптажа поради увреждане конструкцията на съоръжението /водовземна шахта и суха камера/ или излизане на каптажа от строя.

Дренажи

Възможни са:

- спиране притока на вода в дренажа поради прекъсване на дренажната система;

- разместване на дренажната система, събирателните шахти и връзките между тях.

Шахтови кладенци

Възможни са:

- прекъсване или намаляване притока на събирателната шахта на кладенеца;

- увреждане конструкцията на надземната част на шахтовия кладенец, което нарушава нормалната експлоатация и достъпа до водовземното съоръжение.

Тръбни кладенци

Възможни са:

- прекъсване притока на вода, поради промяна на динамичното водно ниво, вследствие разместване на водоносния пласт и спадане на водното ниво;

- нарушаване целостта на обсадната колона ил нарушаване връзките между тръбите.

Магистрални водопроводи

- Външни напорни и гравитачни водопроводи. Селищни водопроводни мрежи.

Възможни са масово прекъсване на връзките на водопроводите, изградени от азбестоциментови тръби и единични случай на прекъсване на водопроводи, изградени от заварени стоманени и РЕ-НД тръби.

- ВиК съоръжения

А. Черпателни и напорни водоеми. При изградените през 70-те години съоръжения, поради занижени критерии за оразмеряване в сеизмично отношения са възможни:

- напукване на външните стени с последващо изтичане на вода или филтрация;

- замърсяване на акумулираните водни количества вследствие на инфилтрация;

- прекъсване на тръбните системи между водна и суха камера.

Б. Водонапорни кули

Възможни поражения са:

- слягане на земната основа и наклоняване на кулата в напречна посока;

- прекъсване на напорния и хранителния водопровод.

В. Помпени станции

Възможни поражения са:

- сериозни конструктивни повреди, затрудняващи обслужването;

- повреди по покривните конструкции – разместване и падане на цигли, разрушаване на комини;

- при панелните сгради – огъване на стените и наклоняване в напречна посока;

- при масивни сгради – разместване на зидове и напукване на същите, огъване на стените по цялата дължина на сградата;

- разместване и наклоняване на крановия път;

- разместване на помпени агрегати, вследствие скъсване на анкерните болтове.

Г. Електрически съоръжения

Възможни поражения са:

- излизане от строя на трафопостове;

- скъсване на надземни и подземни проводни НН, водещо да спиране експлоатацията на помпената станция.

1.2.2.2.3. Пътна инфраструктура.

При прогнозирана степен на сеизмична активност по пътната инфраструктура не се очаква възникването на сериозни поражения. Възможно е нарушаване на целостта на асфалтови настилки, а в единични случаи нарушаване целостта на пътни съоръжения /мостове, водостоци, отводнителни елементи и др./, което няма да създаде сериозни затруднения в организацията на движение. В отделни участъци от пътната мрежа в планински и полупланински райони у възможно възникване на локални срутища.

1.2.2.3. Сценарии за свлачища, срутища, ерозия.

Свлачищата, срутищата и ерозионните процеси са неблагоприятни геодинамични процеси, които нарушават нормалното функциониране на инфраструктурата, състоянието на поземления и сграден фонд, тяхната цялост и експлоатация. Те носят не само материален, но и социален риск, свързан със значителните последици от тях.

Главните фактори, които допринасят в различна степен за възникване и активизиране на свлачищните процеси, са следните:

- Природни фактори:
 - сложен геоложки строеж, който обуславя развитието на неблагоприятни геодинамични процеси – видово разнообразие на скалите, наклони на пластовете, наличие на глинести слоеве, слаби прослойки, физико-механични свойства на отделните литоложки видове;
 - интензивни тектонски процеси – нагъване, наклоняване, разкъсване и разместване на земните пластовете, формиране на разломни зони, древни свлачищни процеси и др.
 - интензивност на валежите, която оказва влияние върху режима на повърхностните и подземните води;
 - морска абразия, щормови вълнения, ерозия и изветрителните процеси, които обуславят развитието на свлачищно-абразионни и свлачищно-ерозионни процеси.
- Техногенни фактори:
 - състояние на водоснабдителните и канализационни мрежи и експлоатацията в потенциално опасни райони, водеща до чести аварии и течове;
 - липса на канализация при осигурено водоснабдяване – строителство на нерегламентирани попивни ями и др.;
 - неправилно отвеждане на повърхностния отток;
 - недостатъчна поддръжка на изградените дренажни, противосвлачищни, водопонизителни и противоабразионни съоръжения;
 - изработване на устройствени планове без съобразяване с геоложките условия и общата устойчивост на терените и нерегламентирано строителство;
 - вертикална планировка на терени, несъобразена с общата им устойчивост – дълбоки строителни изкопи и насипи при изграждане на сгради и линейни съоръжения без необходимите геоложки данни;
 - добив на полезни изкопаеми и инертни материали;
 - претоварване на склоновете от строителство на сгради и съоръжения,

- несъобразено с общата устойчивост на терените;
- динамични въздействия и др.

Обикновено действат едновременно по няколко фактора, чието разграничаване е трудно.

Към 01.06.2019г. на територията на Община Брусарци има регистриран един свлачищен участък рег.№ 11.0697.01. находящ се на общински път MON1062 Смирненски – Буковец – Одоровци – Белотинци при км. 6+800 по посока на с.Одоровци.

На път № MON 1062 /III – 112/ Смирненски – Буковец – Белотинци, на изхода на с.Буковец от лявата страна по посока на с.Одоровци от км. 7+700 до км. 7+850 от пролетта на 2003г. се наблюдават свлачищни процеси с променлива интензивност. Свлачището не е регистрирано.

На пътя, който минава над преливника на язовир Смирненски и по който се стига до стената на съоръжението от пролетта на 2014г. от дясната страна над пътя се проявяват свлачищни процеси, поради преовлажняване на почвата. Периодично се срутва земя и скална маса, което възпрепятства наблюдението на съоръжението. Свлачището не е регистрирано.

В резултат на свлачищни процеси е възможно създаване на следната обстановка:

- ▶ разрушаване на инфраструктурни обекти;
- ▶ човешки жертви и затрупани хора, нуждаещи се от спасяване.

1.2.2.4. Сценарии за силна буря, градушка, снегонавяване, поледица.

На територията на общината периодично възникват силни бури. Често те се предизвикват от така наречения “фьон”, който представлява низходящ вятър, духащ от към планината, който повишава температурата и понижава влажността на въздуха. Ветрове с подобни свойства засягат населените места и общините разположени в планинската и полупланинска част на областта.

Скоростта на фьоновите ветрове се колебае най-често между 10 и 20 м/сек, но понякога достигат и над 20 м/сек.

При фьонов вятър през зимата е възможно рязко изменение на времето, най-често силно затопляне, което води до интензивно снеготопене и от там до наводнение, рязко изсушаване на повърхностния почвен слой и преждевременно развитие на отделни земеделски култури.

Голямата скорост на вятъра предизвиква също така повреждане /разрушаване/ покривите на сградите, прекъсване на електропроводи и др., вследствие на което се получават големи материални щети, а понякога човешки жертви.

Сериозни последствия предимно на селскостопанските култури предизвикват и гръмотевичните бури съпроводени с градушки.

Разпределението на гръмотевичните бури зависи, както от общите метеорологични условия, така и от локалните теренни форми:

- При вътрешно масови случаи започват и са най-характерни за планинските райони;

- При студени фронтове от северозапад пространственото разпределение на градушките е най-характерно за община Брусарци.

Разнообразният релеф и рязката промяна на температурата през зимата при обилни снеговалежи, съпроводени със силен вятър довеждат до бедствени ситуации. Образуват се снежни преспи по пътищата, поледици, обледяват се далекопроводи и открити съобщителни съоръжения. В резултат та снежните бури и снегонавявания някои населени места остават с нарушено електро и водоснабдяване, снабдяване с храна, фураж и с прекъснати транспортни и телефонни връзки.

При силни снеговалежи, бури и обледявания, на територията на общината може да се създаде бедствено положение, при което да се прекъсне електрозахранването, да се наруши транспорта и снабдяването на населението със стоки.

Може да се получи кратковременно /за няколко часа/ спиране на движението по път III – 112 Монтана – Видин, в участъците на селата, по пътя Видин – Добри дол – Смирненски – Монтана. Опасни участъци при силен снеговалеж са и пътищата Смирненски – Буковец – Одоровци и пътят Дъбова махала – Киселево.

1.2.2.5. Сценарии за високи температури, продължителни суши.

На територията на общината се създават условия за възникване на продължителни засушавания, които могат да нанесат значителни материални щети.

Засушаванията и сушите са две фази на едно и също метеорологично явление обусловено от продължителен и значителен недостиг на валежите.

За засушаване се приема безвалежен период в който не е имало измерим валеж най-малко 10 денонощия. Засушаването може да настъпи през всеки сезон на годината, но най-често те се срещат в края на лятото – началото на есента, когато са и най-продължителни.

Засушаването най-често довежда до загуби на селскостопанските култури или пълно унищожаване продукцията от определен вид насаждение.

При по-продължителни засушавания в общината може да възникне и бедствена обстановка, свързана с възникването на масови горски и полски пожари, унищожаване на реколтата и затруднение в изхранването на животните.

Силните засушавания дават отрицателно влияние върху източниците за питейна вода, които не си използват навсякъде целесъобразно. Рязкото намаляване количеството на питейната вода може да доведе до въвеждане на режим на водата в общината, а това от своя страна до възникване на епидемии.

Засушаването през последните години се очертава като един от основните проблеми в общината.

1.2.2.6. Сценарии за разлив на опасни вещества.

През територията на общината преминават транспортни средства, превозващи пожари и взривоопасни, силно отровни и др. вещества, които при катастрофа създават условия за замърсяване на околната среда и са заплаха за живота и здравето на населението.

Разлив на опасни вещества може да се получи и при промишлена авария – внезапна технологична повреда на машини, съоръжения и агрегати или извършване на дейности с рискови вещества и материали в производството, обработката, използването, съхранението, натоварването, транспорта или продажбата, когато това води до опасност за живота или здравето на хора, животни, имущество или околна среда.

При авария с изтичане на опасни химически вещества в зависимост от количеството на веществото и метеорологичните условия е възможно образуването на различни по размери огнища на химическо замърсяване от хлор, въглеродни, азотни и серни окиси, цианиди и въглеводороди.

При транспортни произшествия и технологични аварии в обекти, работещи и съхраняващи петролни продукти и пропан-бутан ще се създадат условия за замърсяване и реална опасност за населението.

1.2.2.7. Сценарии за големи транспортни произшествия.

Транспортно произшествие е събитие, с голяма вероятност за възникване на територията на общината. Възниква в процеса на движение на превозни средства и предизвиква нараняване или смърт на хора и/или нанася повреди на превозни средства, транспортната инфраструктура, това или други материални щети.

1.2.2.8. Сценарии за горски пожари и пожари в земеделски територии.

Най-характерни пожари на територията на община Брусарци са горските и полските пожари. Горите са пожароопасни почти през цялата година, масивите засети с пшеница, ръж и ечемик по време на тяхната зрелост, естествените ливади през сухите месеци. Най-често пожари в земеделските масиви възникват през горещо и сухо време през месеците юни, юли и август на цялата територия на общината.

В Община Брусарци има общо 20 972дка. горски фонд, от широколистни гори – от дъб, топола, акация, малко явор, ясен и др.

За Община Брусарци е определен среден риск, съгласно картата по степен на риск от горски пожари.

Пожари могат да възникнат и в складовете за готова продукция, в текстилните и дървообработващи предприятия, в складовете за фуражи, селскостопанските дворове и други.

Пожарът може да бъде предизвикан от гръмотевични бури, умишлен или създаден при нарушаване на технологичната дисциплина в обектите.

1.2.2.9. Сценарии за животинска епидемия.

Опасностите се определят от съществуващите производствено икономически условия и структура на селското стопанство, географското разположение на общината, преминаването на важни пътни и ж.п. артерии през територията на общината, международната епизодична обстановка, недостатъчният контрол при търговията и вносно износния режим с живи животни и продукти от животински произход.

Възможни огнища на заразяване при животни са:

- Класическа чума по свинете

Възможността за възникване е свързана с наличието на природни резервоари за наличие на заболяването. Възможно е разпространение сред домашни и диви свине. В общината няма големи свинекомплекси, свине се отглеждат по дворовете, където могат да имат допир с диви свине. Това предполага пренасяне на инфекцията от дивите към домашните свине и обратно.

- Шап по двукопитните /древни преживни, говеда и свине/

Заболяване с висока контагиозност и голяма скорост на разпространение. Основен разпространител са свинете. Възможно е възникване и при трансгранично пренасяне. Не е опасно за хората.

- Високопатогенна инфлуенца по птиците /птичи грип/

Опасността за възникване идва от дивите птици и невъзможността за ограничаване на движението им. Възможно е предаване на болестта от птици на хора /зооантропоноза/. При неспазване на нормите за биоохрана е възможно заболяване на птици във фермите с последващо заболяване и сред обслужващия персонал.

- Псевдочума по птиците

Заболяване с висока контагиозност. Не е опасно за хората.

Огнища на биологично заразяване са териториите с намиращите се на тях животни, съоръженията и околната среда, подложени на непосредственото въздействие на бактериалните агенти и токсини, които са в състояние да бъдат източници на разпространение на инфекциозни заболявания сред животните.

Възникването на огнища на биологично заразяване може да стане чрез вдишване на заразен въздух, употреба на заразени хранителни продукти и вода, чрез ухапване от заразени насекоми, кърлежи или гризачи, а също и при установяване на контакт с болни животни или заразени предмети. Чрез въздушни маси може да бъде пренесена популация от насекоми. Биологично заразяване може да възникне и след наводнение или продължително засушаване. Не са изключени и терористични действия, като най-често се заразяват водоизточници, складови помещения, фуражи, земеделски площи и др.

1.2.2.10. Сценарии за човешка пандемия.

Огнища на биологично заразяване са териториите с намиращите се на тях хора, съоръжения, материални ценности и околната среда, подложени на непосредственото въздействие на бактериалните агенти и токсини, които са в състояние да бъдат източници на разпространение на инфекциозни заболявания сред хората.

Възникването на огнища на биологично заразяване може да стане чрез вдишване на заразен въздух, употреба на заразени хранителни продукти и вода, чрез ухапване от заразени насекоми, кърлежи или гризачи, а също и при установяване на контакт с болни хора или заразени предмети. Чрез въздушни маси може да бъде пренесена популация от насекоми. Биологично заразяване може да възникне и след наводнение или продължително засушаване. Не са изключени и терористични действия, като най-често се заразяват водоизточници, складови помещения и др.

Тежестта на последствията от биологично заразяване в резултат на развили се пандемии на територията на общината, се изразява в последствия за хората и околната среда.

1.2.2.11. Сценарий за завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ.

При авария в АЕЦ извън пределите на страната или в АЕЦ „Козлудуй“, която е съпроводена с изхвърляне на радионуклеиди в околната среда, в зависимост от метеорологичните условия е възможно част от замърсените радиоактивни въздушни маси да достигнат и замърсят територията на областта.

АЕЦ „Козлудуй“ – експлоатират се 5 и 6 блок с реактори от тип WWER – 1000 и мощности по 1000 MW.

Атомни централи, намиращи се близо до Р.България:

№	Страна	Брой	Мощност MW	Местоположение	Вид реактор
1.	Румъния	2	1440	Черна вода	CANDU
2.	Словения	1	632	Кршко	PWR
3.	Украйна	9	953	Южна Украйна – 3 Запорожие – 5 Хмельницьки – 1	WWER – 1000
4.	Унгария	4	x 400	Пакш – 1,2,3,4	WWER – 440

В резултат на радиоактивното замърсяване е възможно:

- ▶ многократно превишаване на естествения радиационен фон;
- ▶ вътрешно облъчване от вдишваните радиоактивни аерозоли и външно (при радиоактивно замърсяване на неувредена и увредена кожа и дрехите) на населението;
- ▶ замърсяване на почвата, селскостопанските култури, растителността, животните, водата, въздуха и храните.

Утежняване на радиационната обстановка и допълнителни замърсявания ще се получат при валежи. В този случай основното замърсяване ще бъде във водните басейни, подпочвените води, питейните водоизточници.

Създаването на обстановка на радиоактивно замърсяване налага:

- ▶ въвеждане на режим на поведение и действие на населението в условията на повишена радиация;
- ▶ организиране и провеждане на защитни мерки, насочени главно към предотвратяване или намаляване външното и вътрешно облъчване на населението;
- ▶ усилен режим на радиационно наблюдение;
- ▶ мониторинг на замърсяванията.

Последствия:

- ▶ Социални последствия – брой заболяли – няма данни, очаква се да има заболяли;
- ▶ Последствия за инфраструктурата – няма данни, не се очакват или малко вероятни;

- ▶ Икономически загуби – няма данни, очакват се загуби;
- ▶ Последствия за околната среда – няма данни, очакват се щети и разходи за възстановяване.

На територията на общината няма Атомна електроцентрала /АЕЦ/ или други атомни мощности. Общината отстои на около 70 км. от АЕЦ „Козлодуй“, на около 538 км. от АЕЦ „Черна вода“ – Р. Румъния и на около 650 км. от АЕЦ „Пакш“ – Р. Унгария.

Радиоактивното замърсяване, вследствие авария в АЕЦ зависи от вида на ядрения реактор, от продължителността му на експлоатация до възникване на аварията, а също от природо – климатичните и географски особености на общината.

Причини за възникване на авария в АЕЦ „Козлодуй“ могат да бъдат: нарушаване на технологичния процес; излизане от строя на една от защитните системи; стихийно бедствие или външна авария.

Когато в резултат на значителна грешка или друга причина възникне аварийна ситуация, единствено подобие с ядрен взрив може да се търси във възникването на огнище на радиоактивно замърсяване, при това със значителни различия във формирането на радиоактивния облак и изменението на активността с течение на времето.

Формираният радиоактивен облак при авария в АЕЦ „Козлодуй“ се издига на сравнително малка височина и високия среден вятър поема малка част от изхвърлената активност. Изхвърлянето на активност може да продължи няколко денонощия при различни метеорологични условия, поради което конфигурацията на зоните на радиоактивно замърсяване ще бъде неравномерна, а прогнозирането им ще бъде силно затруднено.

При авария в реакторите използвани в АЕЦ „Козлодуй“ /ВВЕР-1000/ изхвърлената активност не достига голяма височина, но степента на повърхностната замърсеност ще има по-високи стойности. В зависимост от времето за експлоатация на реакторите в активната им зона се натрупват изотопи с по-голям период на полуразпадане, което обуславя по-продължителното действие на радиоактивното замърсяване. Поради по-ниските температури, при които се извършва изхвърлянето при авария, може да се очаква да се появят по-едри аерозолни частици, наречени поради значителната си активност „горещи частици“. Значителна част от радиоактивните аерозоли с по-малки размери се утаяват върху земната повърхност и полепват по растенията. При авария в АЕЦ може да се наблюдава изразено предпочитание към изхвърлянето на лесно летливи изотопи, например – **йод**.

Въведената в експлоатация през м. юли 1996 г. в Румъния АЕЦ „Черна вода“ е с реактор тип „Канду“. Топлоотделящите елементи се състоят от таблетки необогатен уран. Характерно за този тип реактор е, че като забавител се използва тежка вода под налягане, а като топлоносител се използва обикновена или тежка вода под налягане.

Възможни аварии с реактор тип „Канду“:

-разхерметизиране на активната зона и изхвърляне на ядрено гориво в околната среда;

-изтичане на топлоносителя и/или забавителя.

АЕЦ „Пакш“ се намира на **100 километра от Будапеща**. Тя е единствената в Унгария. Въведена е в експлоатация през 1982 година. В момента функционират четири ядрени реактора ВВЕР-440/213, а в процес на построяване са още два реактора ВВЕР-1200.

От посочените особености на радиоактивното замърсяване при авария в АЕЦ „Козлодуй“ или трансграничен пренос става ясно, че се създава сложна радиационна обстановка, свързана с радиоактивното замърсяване на въздуха, растителността, почвата, водата, храните от животински и растителен произход на значително големи площи.

Основната част от активността в началния период се дължи на **ЙОД – 131** и другите му изотопи / $T_{1/2} = 8,06$ денонощия/, а в следващия по-дълъг период от време на – **ЦЕЗИЙ – 137** / $T_{1/2} = 30$ години/ и **ЦЕЗИЙ – 134** / $T_{1/2} = 2,1$ години/.

Прилежащата зона до АЕЦ „Козлодуй“ в която радиоактивното замърсяване е най – голямо, може да има радиус 30-50 км. и повече.

Община Брусарци попада извън зоната на неотложни защитни мерки при авария в АЕЦ „Козлодуй“ или трансграничен пренос, поради което ще има достатъчно време за привеждане в действие Плана за защита на населението и националното стопанство при радиоактивно замърсяване от АЕЦ. При авария в АЕЦ „Козлодуй“ или трансграничен пренос може да се замърси цялата площ на общината. Предвид особеностите на радиоактивното замърсяване, повишаване на фона може да се очаква в населените места , горите, полска висока растителност /житни и технически култури, овощни градини/, а също и в районите, където е валил дъжд. В тези райони нивото на радиация чувствително ще надвиши средно годишните фоновы стойности.

Основните изотопи, определящи радиоактивното замърсяване при авария в АЕЦ и техния период на полуразпадане са следните: йод 131 – 8 дни; барий – 12 дни; цирконий – 65 дни; цезий – 134 дни – 2 години; стронций-90-28 год.; цезий – 137 -30 год.

Основен изотоп, определящ радиоактивното замърсяване при авария в реактор тип „Канду“ е тритият. Тритият е мек бета лъчител с енергия – 18,61 keV и с период на полуразпадане 12,3 год. Максималният среден пробег във въздуха на бета частици е 0,7 мм, а в кожата – 1 микрометър.

Начините на облъчване на населението вследствие на изхвърлянето на радиоактивни вещества в атмосферата могат да бъдат следните:

-външно облъчване при преминаването на радиационния облак и от отложените радиоизотопи върху почвата, сградите и други обекти в околната среда. Това облъчване ще намалява с времето, поради радиоактивното разпадане, отмиването и просмукването в дълбочина на земната повърхност;

-вътрешно облъчване от вдишване на радиоизотопи от облака;

-вътрешно облъчване от консумирането на радиоактивно замърсени хранителни продукти и вода.

Радиационната обстановка и степента на радиационния риск за населението се обуславя от следните по-важни фактори: количеството /активността/ и радиоизотопния състав на изхвърлените в околната среда радиоактивни вещества, метеорологичните условия, разстоянието до населените пунктове.

Радиационните дози, получени от населението вследствие на авария в АЕЦ, се определят от външното и вътрешно облъчване.

Очаква се въздействието на различните начини на облъчване, според техния принос за една година след аварията, да бъде както следва:

-доза от външно бета и гама облъчване при преминаване на радиоактивния облак – от 1 до 10 микросиверта;

-доза от вдишване на различни радионуклеиди с изключение на плутония – от 10 до 160 микросиверта;

-доза от вдишване на плутония – от 5 до 50 микросиверта;

-доза от вдишване на горещи частици – от 0 до 10 милисиверта;

-доза от гама радиацията от земната повърхност и различните местни предмети /главно цезий-134 и цезий-137/ - от 1 до 60 милисиверта;

-вътрешно облъчване от употребата на храна, замърсена с радиоактивни вещества – от 1 до 10 милисиверта.

При възникване на радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй“ или при трансграничен пренос на радиоактивни вещества се очаква мощността на еквивалентната доза в ниските равнинни части да достигне **2-3 $\mu\text{Sv/h}$** /микросиверта на час/, а във високите до **10 $\mu\text{Sv/h}$** . Това ще наложи провеждането на мероприятия за защита на населението и обектите от националното стопанство, насочени главно към предотвратяване или намаляване външното и вътрешно облъчване. Комплекса от мероприятия в тази насока предвижда защита на кожата и дихателните пътища от пряко или вторично въздействие на високите фонове стойности на йонизираща радиация и сравнително широкия спектър от радионуклеиди – продукт на радиационната авария. Отделни райони от областта могат да бъдат замърсени при нелегален трафик или преместване на ядрен материал или радиоактивни вещества /републикански пътища и ж.п. линии/, при неправилна експлоатация и/или съхранение на уредите с ИЙЛ и рентгеновите апарати, при което ще се извършват действия по Инструкция за действие при авария с източник на йонизиращи лъчения и/или по процедура ПНМ-001.

1.2.3. Анализ на вредните последствия

Идентифициране на областите на вредните последствия за всяка от опасностите, съгласно списъка по т.1.2.1. предоставено в Таблица

Таблица Рискове и области на вредните последствия

Източник на риск	Области на вредните последствия			
	Социални последствия (С)	Последствия за инфра- структурата (И)	Икономически загуби (З)	Последствия за околната среда (О)
1.Речни наводнения	*	*	*	*
2.Скъсване на язовирна стена	*	*	*	*
3.Земетресения	*	*	*	*

4.Свлачища	*	*	*	*
5.Срутища	*	*	*	*
6.Ерозия		*	*	*
7.Силни бури			*	
8.Градушки			*	
9.Снегонавявания			*	
10.Поледици	*		*	
11.Високи температури	*		*	*
12.Продължителни суши	*		*	*
13.Разлив на опасни вещества			*	*
14.Големи транспортни произшествия	*		*	
15.Горски пожари			*	*
16.Пожари в земеделски територии			*	*
17.Животинска епидемия			*	*
18.Човешка пандемия	*		*	*
19.Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ	*		*	*
20.Авария с източник на йонизиращи лъчения	*		*	*
21.Прекъсване на доставките на основна стока/услуга			*	

1.3.Качествен анализ на рисковете на територията на Община Брусарци (Таблица

Анализът на риска има за цел да раздели приемливите рискове от значителните рискове. Той включва разглеждане на източниците на рискове, последствията от тях и вероятността за възникване на тези последствия.

1.3.1. Критерии на последствията

Таблица Критерии на последствията

Ниво	Описание	Детайлно описание
1	Незначителни	Няма ранени, малко или никакви щети, малки финансови загуби
2	Малки	Необходимост от оказване на първа помощ, малки щети по сградите, средни финансови загуби
3	Умерени	Необходимост от медицинска лечение на пострадалите, умерени щети по сгради и по инфраструктурата, високи финансови загуби.
4	Големи	Значителни наранявания, високо ниво на щети по сгради и инфраструктура, големи финансови загуби.
5	Катастрофални	Смъртни случай, повечето сгради и инфраструктура са сериозно повредени, огромни финансови загуби

1.3.2. Критерии за вероятност

Таблица Критерии за вероятност

Ниво	Описание	Детайлно описание	Индикативен среден период на повторяемост	Индикативна честота
А	Много вероятно	Очаква се да възникне в повечето случаи. (Много документирани събития и доказателствени факти)	≤ 1 година	Един или повече пъти в годината
В	Вероятно	Вероятно е да възникне в повечето случаи. (Много документирани събития. Случили се в близкото минало събития в други съпоставими области/общини/територии. Голяма	≤ 10 години	Един или повече пъти на 10 години

		възможност, причина или условие за възникване.)		
С	Възможно	Може да възникне в даден момент. (Малък брой документирани събития. Случили се в близкото минало събития в други съпоставими области/общини/територии. Малка възможност, причина или условия за възникване.)	≤ 100 години	Един или повече пъти на 100 години
D	Малко Вероятно	Може би ще възникне в даден момент. (Много малко документирани събития или доказателствени факти; Няколко случили се в близкото минало събития в други съпоставими области/общини/територии. Много малка възможност, причина или условия за възникване)	≤ 1000 години	Един или повече пъти на 1000 години
Е	Много Рядко	Може да се случи само при изключителни обстоятелства. (Няма документирани събития или други доказателствени факти; Няма случвали се събития в други съпоставими области/общини/територии. Изключително малка възможност, причина или условия за възникване.)	>1000 години	По-малко от един път на 1000 години

1.3.3. Качествена матрица на риска.

За представяне на качествената оценка на риска използваме матрица за анализ на риска, определена от два фактора: вероятност и последствия (Таблица 17).

Качествената матрица за анализ на риска е получена от комбинацията на Таблица 15 и 16). Нивата на риск в матрицата са модификация на матрицата на риска в БДС ISO 31010: „Управление на риска – методи за оценка на риска“.

Таблица 17. Качествена матрица за анализ на риска.

Вероятност	Последствия				
	1 Незначителни	2 Малки	3 Умерени	4 Големи	5 Катастрофални
А – Много вероятно	Умерено	Умерено	Високо	Екстремно	Екстремно
В - Вероятно	Ниско	Умерено	Високо	Високо	Екстремно
С - Възможно	Ниско	Умерено	Умерено	Високо	Високо
Д – Малко вероятно	Ниско	Ниско	Умерено	Умерено	Високо
Е – Много рядко	Ниско	Ниско	Ниско	Умерено	Умерено

Таблица 18. Качествен анализ на рисковете и класификация.

Източник на риск	Критерии за Вероятност, (Ниво – описание)	Критерии за последствията, (Ниво – описание)	Качествена оценка на риска, (Ниво)
1.Речни наводнения	В – Вероятно	4 – Големи	Високо
2.Скъсване на язовирна стена	С – Възможно	3 – Умерени	Умерено
3.Земетресения	С – Възможно	5 – Катастрофални	Високо
4.Свлачища	С – Възможно	4 – Големи	Високо
5.Срутища	Д – Малко вероятно	2 – Малки	Ниско
6.Ерозия	Д – Малко вероятно	2 – Малки	Ниско
7.Силни бури	А – Много вероятно	2 – Малки	Умерено
8.Градушки	А – Много вероятно	2 – Малки	Умерено
9.Снегонавявания	А – Много вероятно	2 – Малки	Умерено
10.Поледици	А – Много вероятно	2 – Малки	Умерено
11.Високи температури	С – Възможно	2 – Малки	Умерено
12.Продължителни суши	С – Възможно	3 – Умерени	Умерено

13.Разлив на опасни вещества	В – Вероятно	3 – Умерени	Високо
14.Големи транспортни произшествия:			
14.1. Автотранспортни	В – Вероятно	3 – Умерени	Високо
14.2. Железопътни	В – Възможно	3 – Умерени	Умерено
15.Горски пожари	В – Вероятно	3 – Умерени	Високо
16.Пожари в земеделски територии	В – Вероятно	3 – Умерени	Високо
17.Животинска епидемия	D – Малко вероятно	1 – Незначителни	Ниско
18.Човешка пандемия	D – Малко вероятно	5 – Катастрофални	Умерено
19.Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ	C – Възможно	3 – Умерени	Умерено
20. Авария с източник на йонизиращи лъчения	D – Малко вероятно	3 – Умерени	Умерено
21.Прекъсване на доставките на основна стока/услуга			
21.1.Водоснабдяване	C – Възможно	1 – Незначителни	Ниско
21.2.Топлоснабдяване	E – Много рядко	1 – Незначителни	Ниско

Вследствие на извършения анализ на риска и степенуване на всяка една от опасностите по отношение на нивото на риск, Общ.СНРБ взе решение за по-нататъшно преценяване на рисковете с нива „Умерено“ и „Високо“ .

1.4. Преценяване и приоритизиране на рисковете.

Приоритизирането на рисковете за Община Брусарци е предоставено в Таблица 19, като е използван примерния шаблон за оценка на риска от „Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия“ на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерски съвет.

В следствие на получените числови стойности в процеса на „преценяване на риска“ по критериите „Сериозност“, „Управляемост“ и „Нарастване“, опасностите идентифицирани на територията на общината са подредени в низходящ ред в таблица 20.

Таблица 20.

№	Опасности	Крайна числова стойност от таблица 19
1.	Земетресения	12,9
2.	Речни наводнения	12,6

3.	Скъсване на язовирна стена	11,9
4.	Авария с източник на ЙЛ	9,3
5.	Автотранспортни катастрофи	9,3
6.	Човешка пандемия	8,9
7.	Железопътни катастрофи	8,8
8.	Свлачища	7,9
9.	Горски пожари	7,3
10.	Високи температури	7,3
11.	Силни бури	7,1
12.	Пожари в земеделски земи	6,6
13.	Продължителни суши	6,5
14.	Поледици	6,4
15.	Разлив на опасни вещества	6,3
16.	Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ	6,2
17.	Градушки	5,6
18.	Снегонавявания	5,3

Раздел III. ПРЕВЕНЦИЯ

1. Цел на раздел „Превенция“ – да представи рамката, насоките на СНРБ, структурите, ролите, отговорностите и процесите, които могат да бъдат приложени за въздействие върху рисковете и постигане на дългосрочно намаляване на риска от бедствия (риските, определени в раздел ПРОФИЛ НА РИСКА, които касаят общността в общината и са от значение на СНРБ).

2. Основни компоненти на раздела

2.1. Принципи и критерии за намаляване на риска от бедствия чрез превенция:

- ▶ специфичност – дейностите по изпълнение на мерките, определени в раздела е насочена към конкретна област за подобрене;
- ▶ измеримост – резултатите от изпълнението на дейностите може да бъде количествено измерен;
- ▶ отговорност – ясно определени отговорни институции за изпълнението на дейностите;
- ▶ реалистичност – резултатите от изпълнението на дейностите следва да са постижими с наличните ресурси;
- ▶ времева обвързаност – ясно е посочено кога ще бъдат изпълнени дейностите;
- ▶ наблюдение и контрол по изпълнението на дейностите за намаляване на риска от бедствия.

2.2. Мерки и дейности за превенция, с цел намаляване на рисковете, приоритизирани в раздел ПРОФИЛ НА РИСКА (Таблица 20).

2.2.1. Земетресение.

▶ спазване на изискването на Наредба № РД-02-20-2 от 27 януари 2012г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони (Обн. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2012г.), проектирането на сгради, съоръжения, комуникации и други обекти да се осъществява със съответния сеизмичен коефициент Кс за населено място;

▶ включване в подробните устройствени планове на застрашените територии, съгласно картите за сеизмичен риск, след изготвянето им по реда на Наредбата за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на рисковете от бедствия (Обн. ДВ. бр.84 от 2 ноември 2012г.);

▶ подготовка на населението за реагиране при земетресение – организира се от кметовете на общини чрез предоставяне на информация по подходящ начин и се подпомага от органите на изпълнителната власт в рамките на своята компетентност чрез поддържане на информация на интернет страницата си за намаляване на риска от бедствия и за начините за поведение, и за защитните мерки, съгласно изискването на чл.17 от Закона за защита при бедствия (Обн. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г.);

▶ обучение в системата на предучилищното и училищното образование и в системата на висшето образование, съгласно изискването на чл. 16 от Закона за защита при бедствия;

▶ подготовка на съставните части на единната спасителна система чрез провеждане на тренировки и учения.

2.2.2. Речни наводнения

Прилагането на мерки за предотвратяване и ограничаване на щетите, нанесени от природните наводнения се провеждат в съответствие с Плана за управление на риска от наводнения (2016-2021) за районите с риск от наводнения, съгласно извършеното картографиране по реда на Глава девета „Защита от вредното въздействие на водите“ от закона за водите (Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г.).

Съгласно картите на районите с риск от наводнение, на територията на Община Брусарци е определен един район със нисък потенциален риск от наводнения: участък от река Нечинска бара при град Брусарци.

2.2.2.1. Мерки за намаляване на риска от наводнения, касаещи този участък.

- ▶ повишаване на подготвеността на населението за наводнения;
- ▶ познаването на опасността, вкл. всичките и важни параметри, като тип на наводненията, вероятност, интензивност (размери, скорост на вълната) и разпространение на въздействието;
- ▶ навременни предупреждения и прогнози;

2.2.2.2. Мерки за намаляване на риска от наводнения за участъка от р.Нечинска бара – избран сценарий 1000 г.:

- ▶ постоянен мониторинг на застрояването в близост да заливаемите зони;
- ▶ премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета;
- ▶ ефективно управление на водните нива на яз. Смирненски. Недопускане на преливане през короната на стената при поройни валежи;
- ▶ прилагане и актуализация на аварийните планове;
- ▶ изграждане на нови корекции;
- ▶ надграждане на диги;
- ▶ първоначално почистване и ежегодно почистване на коритото на р. Нечинска бара в целия участък;
- ▶ почистване на речни участъци и дерета за осигуряване на преминаване на висока вълна.

2.2.3. Наводнения от скъсване на язовирна стена:

- ▶ изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация;
- ▶ контрол за готовността за безопасна експлоатация на язовирите, язовирните стени и съоръженията към тях по реда на Глава девета „Защита от вредното въздействие на водите“ от Закона за водите;
- ▶ повишаване на подготвеността на населението и познаване на опасността;
- ▶ прилагане и актуализация на аварийните планове.

2.2.4. Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ и авария с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ):

- ▶ познаването на опасността от страна на компетентните органи и населението;
- ▶ обучение на населението за действие при повишена радиация;
- ▶ познаване на външния аварийен план на АЕЦ „Козлодуй“, разработен съгласно изискването на Глава осма „Аварийно планиране и аварийна готовност“ от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ)(Обн. ДВ. бр.63 от 28 Юни 2002г.);
- ▶ разработване и поддържане на план за защита при ядрена или радиационна авария като приложение към общинския план за защита при бедствия по чл.9 от ЗЗБ;
- ▶ провеждане на учения и тренировки на общинския щаб за изпълнение на плана;
- ▶ непрекъснат контрол на радиационния гама-фон на територията на общината чрез системата за мониторинг на ГДПБЗН – МВР;
- ▶ контрол при използването на ядрената енергия и йонизиращите лъчения съгласно глава пета от ЗБИЯЕ.

2.2.5. Автотранспортни катастрофи

- ▶ поддържане на РПМ от ОПУ в съответствие с нормативната уредба;

▶ поддържане на Общинската пътна мрежа от Община Брусарци в съответствие с нормативната уредба.

2.2.6. Железопътни катастрофи

▶ мерките и дейностите за превенция, с цел намаляване на рисковете от железопътни катастрофи се изпълняват от НКЖИ.

2.2.7. Човешка пандемия

▶ мерките и дейностите за превенция, с цел намаляване на рисковете от човешка пандемия са съгласно плана на РЗИ – Монтана за действия при защита от биологично или бактериално заразяване на територията на Община Брусарци

2.2.8. Свлачища

▶ обследване състоянието на свлачищата на територията на Община Брусарци;

▶ изпълнение на защитни и укрепителни мероприятия.

2.2.9. Горски пожари и пожари в земеделски територии

▶ провеждане на кампании за пожарна безопасност в горските територии и земеделските земи;

▶ информационно-разяснителна дейност чрез използване на подходящи средства.

2.2.10. Разлив на опасни вещества

▶ поддържане на актуални аварийни планове на обектите с висок и нисък рисков потенциал по ЗООС и чл.35 от ЗЗБ;

▶ контрол на обектите, работещи и съхраняващи опасни вещества по ЗООС и ЗЗБ;

▶ подмяна или ремонт на морално остарелите инсталации, съоръжения и цистерни;

▶ обучение на служителите, провеждане на тренировки и учения.

2.2.11. Високи температури, силни бури, продължителни суши поледници и снегонавявания са природни явления, за които текущо ниво на превенция на риска е високо, поради точните метеорологични прогнози.

2.3. Източници на финансиране за изпълнение на мерките.

2.3.1. Държавен бюджет.

2.3.2. Общински бюджет

2.3.3. Бюджет на собственика на съоръженията.

2.3.4. Финансиране на превантивни дейности и дейности по подготовка за реагиране от областната програма за намаляване на риска от бедствия по чл.6а, ал.2, т.4 от Закона за защита при бедствия като допълващо финансиране към одобрения бюджет на съответния компетентен орган и/или към осигурените средства от други източници по реда на правилника за организацията и дейността на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет.

2.3.5. Използване на възможностите по застраховането.

2.3.6. Използване на европейски структурни и инвестиционни фондове.

2.4. Връзка с Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия (НСНРБ) и планиращите документи.

Изпълнението на определените мерки в раздела „Превенция“ са насочени към реализиране на стратегически цели на НСНРБ:

- ▶ постигане на устойчивост на обществото при бедствия;
- ▶ изграждане на капацитет за управление на риска от бедствия на всички административни нива на управление;
- ▶ постигане на съгласуваност при провеждане на политиките за устойчиво развитие, адаптиране към промените в климата и намаляване на риска от бедствия;
- ▶ постигане на устойчивост на финансирането за защитата при бедствия.

За изпълнение на целите на Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия на национално, областно и общинско ниво се разработват Национална програма, областни и общински програми за намаляване на риска от бедствия.

За изпълнение на целите на Националната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с общинския план за защита при бедствия, се разработват общински програми за намаляване на риска от бедствия.

Годишните планове за изпълнение на Общинската програма за намаляване на риска от бедствия ще включват дейности за изпълнение на мерките, определени в раздела, бюджет, срок за реализация, очаквани резултати, индикатори за изпълнение и отговорни институции.

Раздел IV. ГОТОВНОСТ

1. Цел и основни компоненти на раздел „Готовност“.

2. Цел на раздела – де се извърши преглед на текущите нива на организационна готовност на съставните части на ЕСС и готовността на населението.

Съгласно ЗЗБ, „Готовност“ са знанията и способностите на държавни структури, организации, общности и хора, които спомагат за предвиждането, реагирането и ликвидирането на последствията от вероятни, неизбежни, случващи се или случили се бедствия, постигнати в резултат на предварително предприети действия.

В раздела е описана готовността за справяне с бедствия, включваща планиране, обучение, тренировки на съставните части на ЕСС и населението.

1.2. Основни компоненти:

1.2.1. Текущи нива на готовност на съставните части на ЕСС и готовността на населението (Таблица 21), въз основа на получените резултати за „Готовност“ в раздел „Профил на риска“.

Основните съставни части на единната спасителна система (ГДПБЗН – МВР, ОДМВР, БЧК и центровете за СМП) осигуряват непрекъсната готовност за приемане на съобщения при възникване на бедствия, тяхната оценка и незабавни действия.

Готовност на държавни структури и организации

Таблица 21. Описание на текущите нива на готовност на съставните части на ЕСС и готовността на населението.

Опасности	Текущ ниво на готовност на съставните части на ЕСС	Текущо ниво на готовност на населението
Земетресение	средно	средно
Речни наводнения	високо	средно
Скъсване на язовирна стена	високо	средно
Авария с източник на ЙЛ	ниско	ниско
Автотранспортни катастрофи	високо	средно
Човешка пандемия	високо	средно
Железопътни катастрофи	високо	средно
Свлачища	високо	средно
Горски пожари	високо	средно
Високи температури	високо	средно
Силни бури	високо	средно
Пожари в земеделски територии	високо	средно
Продължителни суши	високо	средно
Поледици	високо	средно
Разлив на опасни вещества	средно	ниско
Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ	високо	средно
Градушки	високо	средно
Снегонавявания	високо	средно

1.2.2. Проблемите, които възникват от текущите нива на готовност, свързани със спецификата на района на действие на Общ.СНРБ.

1.2.2.1. Готовност на съставните части на ЕСС – проблеми:

1.2.2.1.1. Липса на достатъчно сили и средства за адекватна намеса при бедствия (сили и средства на ЕСС, доброволци и др.);

1.2.2.1.2. Персоналът за координация при реагиране и възстановяване не е подходящо обучен за ефективно изпълнение на задълженията си;

1.2.2.1.3. Липса на информация за достъпни ресурси и начина на привличането им;

1.2.2.1.4. Координация между съставните части на ЕСС в случай на бедствия не е на необходимото ниво;

1.2.2.1.5. Не са включени в ПБЗ, доставчиците на основни стоки/услуги, които са от значение за реагирането и възстановяването при бедствия.

1.2.2.2. Готовност на населението – проблеми:

1.2.2.2.1. Ниско ниво на обществена информираност за опасностите, възможните последствия и необходимите действия на населението, което не може да осигури ефективна готовност;

1.2.2.2.2. Нужда от повишаване на осведомеността на населението, с цел адекватно реагиране при ранно предупреждение и оповестяване при бедствия;

1.2.2.2.3. Липса на ключови показатели за готовността на населението (като съотношението на хората запасили се с достатъчно вода, храна, приспособления за готвене и подслон при бедствия).

1.2.3. Мерки за готовност, свързани с поддържането и подобряването на готовността, включващи планиране, обучение и тренировки:

1.2.3.1. Осигуряване на достатъчно сили и средства за справяне с възникналото бедствие;

1.2.3.2. Постигане на изискващото се ниво на взаимодействие и координация между участниците в реагирането и възстановяването при бедствия;

1.2.3.3. Осигуряване посрещането на първоначалните нужди на населението и участниците;

1.2.3.4. Повишаване информираността на населението.

1.2.4. Описание на методите и средствата, необходими за изпълнение на мерките:

1.2.4.1. Разработване на максимално-вероятни и тежки сценарии за бедствия в зависимост от определените рискове и преценка на необходимите сили и средства за справяне с тях;

1.2.4.2. Провеждане на обучения, тренировки и учения за подобряване на готовността за реагиране при бедствия, взаимодействието и координацията на органите на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС;

1.2.4.3. Включване в Общ.ПЗБ на доставчиците на основни стоки/услуги на общинско ниво;

1.2.4.4. Провеждане на обучение на населението за рисковете от бедствия, начините на поведение и действие и за изпълнението на необходимите защитни мерки;

1.2.4.5. Подобряване информираността на населението и действията, които следва да предприемат според съответната опасност.

1.2.5. Задължения подпомагащи планирането на готовността.

При възникване на бедствия съставните части на единната спасителна система организират и изпълняват дейностите съгласно плановете за защита при бедствия.

Планирането на защитата при бедствия се извършва на общинско, областно и национално ниво.

Учения се планират и провеждат за подобряване на взаимодействието и координацията на съставните части на единната спасителна система и органите на изпълнителната власт за реагиране при

бедствия. Тренировките и ученията се провеждат по заповед на министъра на вътрешните работи, областния управител или на кмета на общината.

Органите на централната, изпълнителната власт и съставните части на единната спасителна система разработват планове за защита при бедствия за изпълнение на задачите, произтичащи от Националния план за защита при бедствия и планове на областно и общинско ниво. Плановете се утвърждават със заповед на съответния ръководител след съгласуване съответно с председателя на СНРБ към МС, ОСНРБ или Общ.СНРБ.

Юридически лица и еднолични търговци, собственици и ползватели, осъществяващи дейност в обекти, представляващи строежи по чл.137, ал.1, т.1, буква „г“ или „д“ от Закона за устройството на територията, която представлява опасност за възникване на бедствие:

- ▶ разработват аварийен план на обекта, в който е описано времето за готовност за реагиране на структурите и лицата от обекта за изпълнение на предвидените мерки;

- ▶ организират провеждането на тренировки по изпълнение на аварийния план най-малко веднъж годишно;

- ▶ изграждат и поддържат локални системи за оповестяване за осигуряване на ранно предупреждение на персонала, компетентните органи и населението;

- ▶ създават, подготвят и поддържат в готовност силите и средствата от обекта и средствата за защита на работещите на територията на обекта;

- ▶ провеждат обучение на работещите за защита при бедствия.

Юридическите лица и едноличните търговци, осъществяващи дейност в сгради за обществено обслужване, представляващи строежи по чл.137, ал.1, т.2, буква „д“ от Закона за устройство на територията, като и в лечебни заведения за болнична помощ, училища и детски градини, независимо от тяхната категория по чл.137 от Закона за устройство на територията:

- ▶ изготвят план за защита при бедствия на пребиваващите, който съдържа времето за готовност за реагиране на лицата от обекта за изпълнение на предвидените мерки;

- ▶ организират провеждането на тренировки за изпълнение на плана най-малко веднъж годишно;

- ▶ провеждат обучение на персонала за защита при бедствия.

1.2.6. Дейности свързани с готовност (Таблица 22).

Дейностите свързани с готовността за справяне с бедствия, включват планиране, обучение, тренировки на съставните части на ЕСС и населението.

Таблица 22.

Дейности, които са предвидени за изпълнение	Отговорни структури за изпълнението на всяка от дейностите (водещи и подпомагащи)	Времева рамка за изпълнение на всяка от дейностите
1.Планиране:		
1.1.ОПЗБ	ОСНРБ	3 години от влизане в сила на

		ЗИДЗЗБ
1.2.Общински ПЗБ	Общински СНРБ	3 години от влизане в сила на ЗИДЗЗБ
1.3.ПЗБ за изпълнение на задачите, произтичащи от НПЗБ и планове на областно и общинско ниво.	Териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС	След разработване на плановете на областно и общинско ниво.
1.4.Планове за защита при бедствия на пребиваващи обекти	ЮЛ и ЕТ, осъществяващи дейност в сгради и съоръжения за обществено обслужване с капацитет над 1000 места за посетители, както и в лечебни заведения за болнична помощ, училища и детски градини.	Постоянна
1.5.Аварийни планове на обекти	ЮЛ и ЕТ, собственици и ползватели, осъществяващи дейност в обекти, която представлява опасност за възникване на бедствия.	Постоянна
2.Обучение		
2.1.Обучение на органите на изпълнителната власт и другите държавни органи	Ръководителите организират обучение на служителите от подчинените им звена, служби и други оперативни структури за изпълнение на дейности по защитата.	Съгласно плановете и програми
2.2.Обучение на населението за защита при бедствия	Организира се от кмета на общината чрез предоставяне на информация по подходящ начин. Органите на изпълнителната власт в рамките на своята компетентност подпомагат обучението чрез поддържане на информация на интернет страницата си за намаляване на риска от бедствия и за начините на поведение и за защитните мерки.	Ежегодно
2.2.1.Обучение в системата на предучилищното и училищното образование за защита при бедствия	Водеща – РУО Подпомагащи – РДПБЗН, БЧК (Органите на изпълнителната власт в рамките на своята компетентност подпомагат обучението чрез поддържане на информация на интернет страницата си за намаляване на риска от бедствия и за начините на поведение и за защитните мерки).	Съгласно учебните програми
3.Тренировки		
3.1.Тренировки и	Провеждат се по Заповед на	Тренировки - най-

учения на щаба за изпълнение на задачите на ОПБЗ	областния управител на област Монтана	малко веднъж годишно Учения – най-малко веднъж на 2 години
3.2.Тренировки и учения на щаба за изпълнение на задачите на Общ.ПЗБ	Провеждат се по Заповед на кмета на Община Брусарци	Най-малко веднъж годишно
3.3.Тренировки и учения за изпълнение на задачите от плановете на териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС	Териториалните звена на централната администрация на изпълнителната и съставните на ЕСС	Съгласно плановете на съответните структури
3.4.Тренировки по изпълнение на аварийните планове на обекти	ЮЛ и ЕТ, собственици и ползватели, осъществяващи дейност в обекти, която представлява опасност за възникване на бедствие.	Най-малко веднъж годишно
3.5.Тренировки по изпълнение на плановете за защита при бедствия на пребиваващи в обекти	ЮЛ и ЕТ, осъществяващи дейност в сгради и съоръжения за обществено обслужване с капацитет над 1000 места за посетители, както и в училища и детски градини	Най-малко веднъж годишно

Раздел V РЕАГИРАНЕ

1.Цел на раздел „Реагиране“ – да регламентира принципите за реагиране, приоритетите, системите, организационната рамка, функциите и задачите на съставните части на ЕСС (структурите и организациите на съответното областно/общинско ниво, партньорски организации), които ще бъдат задействани, развърнати и координирани по време на бедствие.

Съгласно §1, т.24 от Допълнителните разпоредби към ЗЗБ, „Реагиране“ са действията, които са предприети по време на или непосредствено след бедствието с цел спасяване на човешки живот, намаляване на въздействията върху здравето, осигуряване на обществената безопасност и на основните потребности на засегнатите хора.

В раздел „Реагиране“ се определят оперативните мерки, структурите на ЕСС, процесите и отговорностите при възникване на бедствие.

2. Основни компоненти на раздела

2.1. Управление при бедствия. Обявяване на бедствено положение.

► Кмета на Община Брусарци организира и ръководи защитата при бедствия в общината. Създава със заповед (**Приложение № 2**) щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия и за взаимодействие с областния щаб. Контактите с членовете на щаба за изпълнение на Общ.ПЗБ са посочени в организационната структура за управление при бедствия – **Приложение № 3**.

► Общинският щаб извършва следните основни дейности:

- анализ и оценка на обстановката при бедствие;
- предлага на кмета на общината за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно – възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагането на засегнатото население;

- осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на бедствието;

- информира чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;

- докладва на кмета на общината за хода на провежданите защитни мероприятия.

► Кметът на общината обявява със заповед бедствено положение за цялата или за част от територията на общината. Копие от заповедта се изплаща незабавно на областния управител и на министъра на вътрешните работи. С обявяване на „бедствено положение“ се въвежда в действие общинския план за защита при бедствия.

► Взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в изпълнението на дейностите в района на бедствието, се извършва от ръководител на операциите. Ръководителят на операциите се определя със заповед на Кмета на Община Брусарци. Ръководителят на операциите организира и контролира изпълнението на одобрените решения на Общинският щаб.

► Когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси, Кмета на общината може да поиска от Областния управител помощ и обявяване на „бедствено положение“ чрез Оперативния център на РДБПЗН – Монтана. При въвеждане на областния план за защита при бедствия управлението преминава на областно ниво. Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в засегнатите територии продължава да изпълнява своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на областно ниво от областния управител и щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

2.2. Принципи за реагиране в района на действие на Общ.СНРБ:

- ▶ отговорност – ясно определени отговорни институции за изпълнение на дейностите;
- ▶ ангажираност от всички институции за изпълнението на дейностите;
- ▶ реалистичност – резултатите от изпълнението на дейностите следва да са постижими с наличните ресурси;
- ▶ адекватност.

2.3. Идентифицирани в практиката проблеми при реагиране, целящи подобряване на организацията:

2.3.1. Подобряване на взаимодействието между съставните части на ЕСС:

- ▶ Повишаването на готовността, оперативната координация и капацитета за реагиране на основните съставни части на ЕСС, чрез участия в провеждането на учения, тренировки и други обучения на съставните и части и усъвършенстване на нормативната уредба;
- ▶ Поддържане в готовност на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия (НСРПО);
- ▶ Провеждане на тренировки за проверка готовността на системите за ранно предупреждение, оповестяване и информиране;
- ▶ Поддържане на актуална база данни за длъжностните лица в различните нива за управление на Единната спасителна система;
- ▶ Познаване на ПЗБ от всички участници на СНРБ и ЕСС с цел подобряване на координацията при реагиране при бедствие.

2.3.2. Подобряване на организацията за оповестяване на населението:

- ▶ доизграждане на НСРПО на населението за територията на Община Брусарци;

2.3.3. Повишаване на административния капацитет на съставните масти на ЕСС за реагиране при бедствия.

2.3.4. Осигуряване на ключови ресурси в помощ на усилията при реагиране, като специализирана техника, специализирано оборудване, средства за комуникации.

2.3.5. Засилване на мотивацията за включване и участие в доброволното движение.

2.4. Описание на ролите, функциите и отговорностите при реагиране (Таблица 23):

Таблица 23

Рискове съгласно таблица 20	Функции/задачи	Отговорни структури
Земетресения	Оповестяване на щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия	РДПБЗН – Монтана, Дежурен Общ.СС
	<p>Неотложни мерки за намаляване на въздействието:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спиране на електроподаването и водоснабдяването - спиране на движението по застрашени пътни и ж.п. участъци 	<p>ЧЕЗ, ВиК, Брусарци</p> <p>ОПУ – Монтана, Община Брусарци, НКЖИ</p>
	<p>Спасителни операции:</p> <ul style="list-style-type: none"> - издирване и изваждане на пострадали под развалини (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места, осигуряване на въздух на затрупани хора, осветяване зоната за извършване на спасителни дейности) - гасене на пожари - устройване на проходи - Оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения - Осигуряване на обществения ред, регулиране на движението, отцепване на мястото за намеса 	<p>РДПБЗН, ОДМВР, БЧК, ДФ</p> <p>РДПБЗН, ДФ</p> <p>РДПБЗН, ЮЛ съгласно сключените споразумения по ЗЗБ</p> <p>ЦСМП, РДПБЗН, БЧК</p> <p>ОДМВР</p>
	Евакуация на населението останало без подслон	БЧК, Кмет на община, ЮЛ
	Разсредоточаване на културни и материални ценности	Ръководители на институции

	<p>РХБЗ при инциденти и аварии с опасни вещества и материали вследствие на земетресение:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разузнаване, спасяване на пострадали, локализиране на разливи, вземане на проби, извършване на анализи и ликвидиране на аварии - извършване деконтаминация на хора, техника и оборудване 	<p>РДПБЗН, РЗИ, РИОСВ, ЦСМП</p> <p>РДПБЗН, РЗИ</p>
	<p>Ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотия от заразни и паразитни болести:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изолиране на района на епидемията /пандемията; - вземане и анализ на проби; - локализиране и ликвидиране на заразите. 	<p>ОДМВР</p> <p>РЗИ, ОДБХ</p> <p>РЗИ, ОДБХ, РДПБЗН</p>
Речни наводнения и скъсване на язовирна стена	Предупреждение	НИМХ, МОСВ, БДЗБР, РДПБЗН
	Получаване на информация за мястото на наводнението и има ли пострадали.	РДПБЗН, ОА, ЦСМП, ОДМВР
	Оповестяване	РДПБЗН
	<p>Неотложни мерки за намаляване на въздействието:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наблюдение в районите на заливните зони. - предприемане на мерки за намаляване на вредното въздействие на водите (възстановяване и надграждане на диги, ограничаване притока на вода, аварийно изпускане на водохранилища и отклоняване на водни потоци). - спиране на движението по застрашени пътища и ж.п. участъци. - осигуряване на обществения ред, регулиране на движението ограничаване достъпа до залетите места. 	<p>Кметовете на общини, РДПБЗН, ДФ</p> <p>РДПБЗН, кметове на общини, ДФ, ЮЛ съгласно сключените споразумения</p> <p>ОДМВР, ОПУ, НКЖИ</p> <p>ОДМВР</p>

	<p>Спасителни операции:</p> <ul style="list-style-type: none"> - извеждане на застрашеното население на безопасно място - извършване на разсредоточаване на културни и материални ценности - извършване на операции по издирване и спасяване - оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения 	<p>РДПБЗН, ОА, ОДМВР, кметове на кметства</p> <p>Ръководители на институциите</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР, БЧК, ДФ</p> <p>ЦСМП, БЧК</p>
	<p>Ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изолиране на района на епидемията/пандемията; - вземане и анализ на проби; - локализиране и ликвидиране на заразите. 	<p>ОДМВР</p> <p>РЗИ, ОДБХ</p> <p>РЗИ, ОДБХ, РДПБЗН</p>
Авария с източник на ЙЛ и/или авария в АЕЦ	Получаване на информация за мястото на инцидента или аварията	РДПБЗН, ЦСМП, ОДМВР
	Привеждане в готовност на силите и средствата на ЕСС.	РДПБЗН, ОДМВР, РЗИ, РИОСВ, ОДБХ, ВиК
	Оповестяване	РДПБЗН
	<p>Неотложни мерки за намаляване на въздействието:</p> <ul style="list-style-type: none"> - първоначална оценка на радиационната обстановка; - определяне на зоните за сигурност и контролиран достъп на основа на резултатите от радиационния мониторинг; - отцепване на мястото на инцидента и обозначаване със знаци за радиоактивно замърсяване; - дозиметричен контрол на мястото на инцидента; използване на ИСЗ; 	<p>РДПБЗН, ОДМВР</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР</p> <p>РДПБЗН, РЗИ</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - временно извеждане или евакуация на населението при необходимост - осигуряване на подходящи места за безопасно временно съхранение на радиоактивните източници и материали до предаването им на ДП РАО - радиационен мониторинг и вземане на проби за анализ (почва, вода, храна и др.) - организиране на контролни пунктове за дозиметричен контрол и деконтаминация 	<p>ОА, кметове на кметства</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР, ОА, Кмет на община, съгласувано с АЯР</p> <p>РЗИ, РИОСВ, ОДБХ, РДПБЗН</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР, Кмет на община</p>
	<p>Спасителни операции при авария с ЙЙЛ съгласно сценария по точка 1.2.2.11.2. от раздел II „Профил на риска“</p> <ul style="list-style-type: none"> - извеждане на пострадали и оказване на първа помощ от зоната на замърсяване - Осигуряване на обществения ред и регулиране на движението - извършване деконтаминация на хора, техника и оборудване - временно извеждане или евакуация на население 	<p>РДПБЗН, ЦСМП</p> <p>ОДМВР</p> <p>РДПБЗН</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР, ОА, кметове на кметства</p>
Автотранспортни и железопътни катастрофи	Получаване на информация за мястото и вида на катастрофата, и за състоянието на пострадалите	РДПБЗН, ОДМВР
	Оповестяване	РДПБЗН, ОДМВР
	Привеждане в готовност на силите и средствата на ЕСС	РДПБЗН, ОДМВР
	Оповестяване на областните управители и на щабовете за координиране на спасителните и неотложните аварийно – възстановителни работи (НАВР).	РДПБЗН

	<p>Неотложни мерки за намаляване на въздействието;</p> <ul style="list-style-type: none"> - спиране на трафика по прилежащият пътен и/или ж.п. участък. - пренасочване на движението по алтернативни маршрути. 	<p>ОДМВР, НКЖИ</p> <p>ОДМВР</p>
	<p>Спасителни операции:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изваждане на пострадали, осветяване зоната за извършване на спасителни дейности. - гасене на пожари - оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им в лечебни заведения - регулиране на движението, отцепване на мястото за намеса 	<p>РДПБЗН</p> <p>РДПБЗН, ДФ</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР, Кмет община</p> <p>ОДМВР</p>
Обилни снеговалежи, снежни бури и заледяване	Информация за обстановката на място	РДПБЗН, ОДМВР, Кмет община
	Оповестяване	РДПБЗН
	Привеждане в готовност на силите и средствата на ЕСС.	РДПБЗН, ОДМВР, ЦСМП, Кмет община
	Оповестяване на областните управители и на щабове за изпълнение на планове за защита при бедствия	РДПБЗН
	<p>Неотложни мерки за намаляване на въздействието:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спиране на движението по затрупани пътни и ж.п. участъци; - организиране почистването на републиканската пътна мрежа; - организиране почистването на общинската пътна мрежа <p>Издирване и извличане на пострадали (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места,</p>	<p>ОДМВР, НКЖИ</p> <p>ОПУ</p> <p>Кмет на община</p> <p>РДПБЗН, ОДМВР, ЦСМП, ДФ</p>

	осигуряване на въздух на затрупани хора	
Горски пожари	Получаване на информация за мястото и развитието на пожара	РДПБЗН, РДГ
	Привеждане и готовност на силите и средствата на ЕСС.	РДПБЗН, ОДМВР, РДГ
	Оповестяване	РЗПБЗН, ОА
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието: - ограничаване на електроподаването в района на пожара - спиране на движението по застрашени пътища и ж.п. участъци в района на пожара	Енергоразпределителни дружества, Кмет на община ОДМВР, НКЖИ, ОПУ
	Пожарогасителни и спасителни операции: - издирване и извеждане на пострадали или на застрашени хора; - оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения; - осигуряване на обществения ред, регулиране на движението, отцепване на мястото за намеса; - пожарогасене	РДПБЗН, РДГ, ДФ РДПБЗН, ЦСМП, БЧК, ДФ ОДМВР РДПБЗН, РДГ, ДФ, ЮЛ
	Извършване на въздушно наблюдение и координация	РДПБЗН
	Извършване на пожарогасене от въздуха и медицинска евакуация	Външна помощ
	Евакуация на населението	РДПБЗН, ОА, кметове на кметства
	Разсредоточаване на културни и материални ценности	Ръководители на институции
Промислени аварии свързани с отделяне на опасни вещества	Получаване на информация за мястото, мащаба на инцидента, вида замърсяване, жертви и застрашено население	РДПБЗН, ОДМВР
	Оповестяване	РДПБЗН

	<p>Неотложни мерки за намаляване на въздействието:</p> <ul style="list-style-type: none"> -отцепване на мястото на инцидента, определяне на зоните на безопасност и евакуация или временно извеждане на застрашено население при необходимост; - мониторинг на концентрацията на опасни вещества в атмосферния въздух и вземане на проби за анализ (почва, вода) опасни вещества - спиране на движението по застрашени пътища и ж.п. участъци. Установяване на пътища за обхождане и/или евакуация - ограничаване на въздействието чрез засипване на разлива с инертни материали на границата на зоните и ограничаване попадането на опасни вещества във водоизточници - обезопасяване чрез събиране, преливане в подходящи съдове на съответните опасни материали 	<p>РДПБЗН, ОДМВР</p> <p>РЗИ, РИОСВ</p> <p>ОДМВР, ОПУ, НКЖИ</p> <p>РДПБЗН, РЗИ, РИОСВ</p> <p>РДПБЗН, РЗИ, РИОСВ</p>
	<p>Спасителни операции:</p> <ul style="list-style-type: none"> - извеждане на пострадали от зоната на замърсяване - гасене на пожари - осигуряване на обществения ред и регулиране на движението - извършване деконтаминация на хора, техника и оборудване - евакуация на засегнатото население 	<p>РДПБЗН</p> <p>РДПБЗН</p> <p>ОДМВР</p> <p>РДПБЗН, РЗИ</p> <p>РДПБЗН, ДФ, ОА, кметове на кметства</p>

Описанието на ролите, функциите и отговорностите при реагиране е направено въз основа на СОП по чл.29, ал.2, т.2 от ЗЗБ (Приложение № 5).

Рисковете свлачища, високи температури, продължителни суши, градушки и пожари в земеделски земи по Таблица 20 се случват като отделни инциденти на територията на общината и се реагира в съответствие с процедурите /правилата за действие на съответната институция.

Ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемии и епизотии се извършва съгласно плановете на РЗИ – Монтана и ОДБХ – Монтана.

2.5. Средства и ресурси, необходими за изпълнение на дейностите:

За изпълнение на задачите за ликвидиране на последствията от бедствия се използват ресурсите посочени в **Приложение № 4**.

2.6. Ред за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване.

2.6.1. Наблюдението се основава на:

- ▶ информация и данни, предоставени от физически лица, организации и институции;
- ▶ информация и данни, от системи за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления;
- ▶ информация и данни, получени в центровете на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112;
- ▶ хидрометеорологична прогностична информация за опасни явления от Националния институт по метеорология и хидрология.

2.6.2. Ранното предупреждение изисква:

- ▶ осъществяване на наблюдение за наличието на признаци за предстоящо бедствие;
- ▶ анализ на данните от наблюдението;
- ▶ вземане на решение от страна на компетентните органи;
- ▶ разпространение на предупредителна информация за предстоящо бедствие;
- ▶ предприемане на подходящи действия.

Ранното предупреждение се извършва по разпореждане: на областния управител, на кметовете на общини, на кметовете на населени места и кметските наместници или на упълномощените от тях служители.

РАЗДЕЛ VI ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ

1. Цел на раздела – да се определят мерките, включително ролите, отговорностите, структурите и дейностите, които могат да бъдат изпълнени в помощ на общността за възстановяване от бедствия.

2. Основни компоненти.

2.1. Оценки на първоначалните нужди и щетите:

- ▶ подслоняване / настаняване;

- ▶ състояние на общността – включващо както степента на персоналните загуби на собственост, така и нивото на прекъсване на социалните функции;
- ▶ инфраструктура – услуги като електричество, вода, транспорт и др.;
- ▶ здравеопазване;
- ▶ поражения за икономиката – прекъсване на нормалната стопанска дейност;
- ▶ околна среда – оценка на безопасността и статуса.

Оценката се извършва на база събраната информация от ръководителя на операциите в процеса на реагирането, ОЦ на РДПБЗН, членовете на щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия, проверени сигнали от населението на ЕЕНСП 112, комисии за оценка на щетите и др.

Организирането и координирането на дейността се осъществява от Заместник – кмета на Община Брусарци, подпомаган от група от представители на общинска администрация, УПБЗН – Брусарци, Участък „Полиция“ – Брусарци и ОДСП.

2.2. Организация на дейностите по възстановяване и подпомагане.

Съгласно чл.55 от ЗЗБ подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите (засегнатите) лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

Неотложната помощ се организира, осигурява и предоставя от Кмета на Община Брусарци и включва: изхранване и временно настаняване на пострадалите (засегнатите) лица и животни; раздаване на облекло и битово имущество на пострадалите (засегнатите) лица.

Определянето на места за настаняване на пострадалите (засегнатите) лица и неотложната помощ се извършва съгласно общинския план за защита при бедствия (сгради общинска собственост, обществени сгради и БЧК).

При необходимост и по заявките/искания на Кмета на Община Брусарци чрез областния управител се предоставят фургони за живеене, сглобяеми къщи или палатки от централните и териториалните органи на изпълнителната власт, юридически и физически лица.

Възстановителната помощ се предоставя на физически лица при необходимост от основен ремонт на жилищата им, засегнати от бедствие, ако лицата отговарят на критерии, определени в правилника по чл.54, ал.6 от ЗЗБ, наличието на които се установява въз основа на анкета, извършена от органите на Агенцията за социално подпомагане. Възстановителната помощ се предоставя при условия и по ред, определени с правилника по чл.54, ал.6 от ЗЗБ, и не може да превишава стойността на данъчната оценка на жилището.

Възстановителна помощ се предоставя за:

- ▶ частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи на строежа, както и за строително-монтажни работи, с които първоначално изпълнени, но увредени конструкции и конструктивни

елементи, се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, след издаване на разрешение за строеж;

► премахване на строежи, за които е издадена заповед от кмета на общината съгласно чл. 195, ал.6 от ЗУТ, които поради природно явление с геоложки или хидрометеорологичен произход са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване и не могат да се поправят или заздравят.

Предоставянето на възстановителна помощ на пострадали (засегнати) от бедствието лица се организира от Кмета на Община Брусарци в съответствие с изискването на ЗЗБ и на общинския план за защита при бедствия.

Неотложните възстановителни работи след бедствие за обектите, общинска собственост, се организират от Кмета на Община Брусарци, съгласно общинския план за защита при бедствия, а за обектите, държавна собственост – от областния управител и териториалните структури на министерства и ведомства.

Щабът за изпълнение на общинския план за защита при бедствия на база направената оценка на щетите от групата по т.2.1. от раздела предлага решения за възстановяване на жизнено важни услуги за населението.

Организирането и съхранението на дарения и помощи се извършва от общинската структура на БЧК. Разпределението, раздаването и отчитането на дарения и помощи се ръководи от Секретаря на Община Брусарци, директора на дирекция „ОТСИПХД“ и работна група, подпомаган от група от представители на общинска администрация, БЧК и ОДСП.

2.3. Функции и отговорности при възстановяване и подпомагане

Функции/задачи	Отговорни структури
Настаняване на население, останало без подслон в резервен сграден фонд.	Кмет община Дирекция ОТСИПХД
Осигуряване на палатки, фургони и сглобяеми къщи за останалите без подслон.	Кмет община Дирекция ОТСИПХД
Осигуряване на сграден фонд за държавни структури, включително за щабове за изпълнение на съответния план за защита при бедствия.	Областна администрация Кмет на община
Осигуряване на продукти от първа необходимост, лекарства и осигуряване на питейна вода.	Областна администрация Кмет на община РЗИ, БЧК, ОДСП
Осигуряване на резервно водоснабдяване.	ВиК, Кмет община
Отстраняване на аварии по преноса и снабдяването с ел.енергия и горива.	Електроразпределителни дружества, ВиК, Кмет на община
Отстраняване на аварии по комунално-битовите мрежи.	Кмет община
Определяне степента на разрушения на сградите и съоръженията и укрепване или разрушаване на повредени сгради	Кмет на община, Дирекция ОТСИПХД, ръководители на институции и ЮЛ

Възстановяване на разрушени ж.п. линии	НКЖИ
Възстановяване на пътна инфраструктура	ОПУ, Кмет на община
Разчистване на пътища и извличане на аварирала техника	ОПУ, РДПБЗН, Кмет на община, ЮЛ съгласно сключените споразумения
Временно възстановяване на повредени мостове	ОПУ, Кмет на община, ЮЛ съгласно сключените споразумения
Раздаване на помощи на пострадалото население	БЧК, Кмет община, ОДСП
Оказване на психологична помощ и психосоциална подкрепа на пострадалите и на спасителните екипи.	БЧК, ОДМВР

Описанието на ролите, функциите и отговорностите при възстановяване и подпомагане е направено въз основа на СОП по чл.29, ал.2, т.2 от ЗЗБ (**Приложение № 5**).

2.4. Финансово осигуряване.

- ▶ бюджетите на министерствата и ведомствата;
- ▶ общинския бюджет;
- ▶ търговските дружества и едноличните търговци – за обектите им;
- ▶ структурните фондове на Европейския съюз.

РАЗДЕЛ VII МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

1. Цел и основни компоненти на раздел „Мониторинг и оценка“

1.1. Цел – да осигури основа за наблюдение и оценка на ОПЗБ и дейностите по неговото изпълнение.

1.2. Основни компоненти на раздела:

1.2.1. Принципи и критерии за мониторинг и оценка на Общ.ПЗБ;

Мониторингът и оценката са стандартни части от всички ефективни политики или процеси за управление на риска. Същите осигуряват „обратна връзка“ в рамките на тези процеси, позволяващи сравнение между действителните и желаните състояния. Това дава възможност за текущ анализ, с цел подобряване на резултатите и усъвършенстване на решенията и изпълняване на процесите.

Оценката може да се извърши по време на прегледа на плана, също така може да се извърши в ключови етапи като средство за оценка на напредъка към целта. Като добра практика е извършването на периодичен преглед не само на напредъка, но също така и на актуалността и приложимостта на всеки един раздел от Общ.ПЗБ.

1.2.2. Процеса за мониторинг и оценка на Общ.ПЗБ за изпълнението на функциите, дейностите и задачите, възложени с него.

При оценяването дали Общ.ПЗБ е адекватен, следва да се преценява дали същият:

- ▶ е точен;

- ▶ е практически приложим;
- ▶ обхваща всички необходими функции;
- ▶ осигурява необходимата координация между организациите и институциите включени в Общ.ПЗБ.

Точността се оценява чрез проверка дали:

- ▶ съществуват съответстващи, пълни и актуални приложения в Общ.ПЗБ;
- ▶ връзките към организациите и определените функции и ресурси са пълни и актуални;
- ▶ структурирането на частите на ЕСС и щаба за изпълнение на Общ.ПЗБ съответстват на тяхното описание в Общ.ПЗБ.

Практическата приложимост се оценява като се вземе предвид дали:

- ▶ местните власти и партньорски организации включени в ПЗБ са в състояние да осъществят определените им функции, описани в плана;
- ▶ организациите представени в Общ.СНРБ и съставните части на ЕСС на местно ниво разполагат с необходимите ресурси, за да бъдат в състояние да изпълняват техните функции описани в Общ.ПЗБ.

Обхватът се оценява чрез:

- ▶ проверка за наличието на опасности, които не са разгледани в Общ.ПЗБ;
- ▶ разглеждане на механизмите за въздействие чрез превенция, готовност, реагиране и възстановяване по отношение на разгледаните рискове;
- ▶ оценка на адекватността на съществуващите връзки между Общ.ПЗБ и плановете на участващите организации и институции.

Координацията се оценява като се вземе предвид дали:

- ▶ ролите и отговорностите са ясно дефинирани;
- ▶ описанието на това как институциите ще работят заедно в случай на бедствие е недвусмислено;
- ▶ функциите в Общ.ПЗБ са ясно описани;
- ▶ целите и задачите на Общ.ПЗБ са в съответствие с целите и задачите на НСНРБ;
- ▶ заложените мерки в Общ.ПЗБ са в съответствие с тези в Областния план за защита при бедствия.

1.2.3. Процес за актуализация и преразглеждане на Общ.ПЗБ, включително за поддържане на актуални процедури и списъци с ресурси.

Актуализация и преразглеждане на плана се извършва по реда описан в т.6 от Раздел I.

Актуализация на плана задължително се прави при организационни промени или промени в процедурите, както и при други събития, които оказват въздействие по изпълнението на плана и процедурите. Общ.ПЗБ

може да се преразглежда по всяко време от Общ.СНРБ, като може да бъде изменен, допълнен, отменен или заменен по реда на ЗЗБ.

За поддържане актуалността на Общ.ПЗБ, включително и на списъците на ресурсите, периодичността за преразглеждане и актуализиране на плана и начина за осъществяване на координацията, отговаря Костадинка Бобева Петрова – ССИ и ГЛ.експерт „Образование, здравеопазване, ЗН и ОМП“ в Общинска администрация Брусарци.

РАЗДЕЛ VIII ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1	Термини и определения – 2 листа
Приложение № 2	Заповед на Кмета на Община Брусарци за създаване на щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия – 2 листа.
Приложение № 3	Списък за контакти с членовете на щаба за изпълнение на щаба за изпълнение на Общ.ПЗБ – 1 лист.
Приложение № 4	Ресурси за изпълнение на задачите при бедствия – 1 лист.
Приложение № 5	Схеми за оповестяване – 2 листа .
Приложение № 6	Форма на „План за действие“ – 1 лист.
Приложение № 7	Форма на „Организационна структура за управление при бедствия“ – 1 лист.
Приложение № 8	План за защита при наводнения – 13 листа.
Приложение № 9	План за защита при земетресение – 12 листа.
Приложение № 10	План за защита при ядрена или радиационна авария – 13 листа.
Приложение № 11	План за защита при пожари – 13 листа.
Приложение № 12	План за защита при снегонавяване и обледяване – 13листа.
Приложение № 13	Списък на кметовете, кметските наместници и членовете на доброволното формирование от Община Брусарци и телефонни номера за връзка – 2 листа.
Приложение № 14	Списък на регистрираните свлачища на територията на Община Брусарци, съгласно регистъра на свлачищата на „Геозащита - Плевен.“ – 1 лист.
Приложение № 15	Таблица № 19 „Оценка на риска“ - 1лист.
Приложение № 16	Списък на обекти, представляващи строежи по чл.137, ал.1, т.1 , буква „Г“ или „Д“ от Закона за устройство на територията – 1 лист.
Приложение № 17	Постове за радиационно наблюдение и радиометрична апаратура – 1 лист.

Приложение № 18	План за защита при биологично заразяване – епидемии, епизотии и епифитотии – 17 листа.
Приложение № 19	Правила за поведение и действие на населението при радиационна аварийна ситуация разпространени от ОБСНРБ чрез медиите – 2 листа
Приложение № 20	Справка за потенциално опасните обекти в Община Брусарци – 1 лист.
Приложение № 21	Схема на обособяване на зони за аварийно планиране при възникване на радиационна авария – 2 листа.
Приложение № 22	Рискови категории ядрени обекти, съоръжения и дейности – 2 листа.
Приложение № 23	Класификация на аварията в ядрени обекти и съоръжения – 1 лист.
Приложение № 24	Инструкция за употреба на йодни таблетки – 2 листа
Приложения от № 25 до 31	Ядрена авария и аварийно облъчване – 3 листа.
Приложение № 32	Списък на сгради за настаняване на останало без подслон население – 1 лист
Приложение № 33	СОП – Координиране структурите от единната спасителна система (ЕСС) при наводнение – 6 листа.
Приложение № 34	СОП – Координиране структурите от ЕСС при ядрени и радиационни аварии – 6 листа.
Приложение № 35	СОП – Координиране на структурите от ЕСС при големи и сложни по развитие горски пожари – 6 листа
Приложение № 36	Координиране структурите от ЕСС при обилни снеговалежи , снежни бури и заледяване – 5 листа.
Приложение № 37	Таблица на населението по постоянен и настоящ адрес в Община Брусарци – 1 лист.

ИЗПОЛЗВАНИ ДОКУМЕНТИ:

1. Закон за защита при бедствия.
2. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия.

3. Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия – издадени от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерски съвет.
4. План за развитие на Община Брусарци 2014 – 2020г.
5. БДС ISO 31000: „Управление на риска – принципи и указания“
6. БДС ISO 31010: „Управление на риска – методи за оценка на риска“